

Ponedjeljak, 3. septembar 2007.
Zaštićeni svedoci SST7/64 i SST7/03

Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak u 14.20 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

Predmet broj IT-04-84-T, Tužilaštvo protiv Ramusha Haradinaja i ostalih.

SUDIJA ORIE: Dobar dan svima. Hvala, gospodine sekretaru. Pre nego što zamolimo Tužilaštvo da pozove svog sledećeg svedoka, želeo bih da iznesem nekoliko komentara. Kao prvo, strane bi morale imati na umu da svedok 3, koji je sledeći na rasporedu, nakon predstojećeg, mora da završi do kraja srede. Moramo se zajednički potruditi da on bude u mogućnosti da ode na vreme. Pre ulaska sledećeg svedoka, zamoliću da odemo na privatnu sednicu, možda čak i na zatvorenu sednicu, zbog još uvek nerešenog podneska kojim se traže zaštitne mere. Kada je reč o zaštitnim merama za svedoka broj 3, obavešten sam, iako to još nisam pažljivo pročitao, da ni jedna od tri strane Odbrane nije uložila prigovor na zaštitne mere koje su zatražene za svedoka. Odbrana gospodina Haradinaja je to potvrdila. Zatim imamo jedan, nedavno dostavljen podnesak, 4. podnesak Tužilaštva za omogućavanje iskaza preko video veze, koji je dostavljen danas. U svetlu hitnosti toga pitanja, Pretresno veće bi želelo da Odbrana do sutra u 5 sati iznese svoju argumentaciju, ne kasnije. Kada gledam zahtev, pretpostavljam da ćete pismenim putem izneti svoju argumentaciju. Zatim, još uvek treba da pročitam jednu odluku, koja se tiče zaštitnih mera za svedoka 17. Pretpostavljam da su sve kabine dobile primerke. Zapravo, nije reč o odluci, nego o obrazloženju odluke Pretresnog veća, po zahtevu Tužilaštva za zaštitne mere za svedoka 17. 27. avgusta 2007. godine, Tužilaštvo je zatražilo zadržavanje pseudonima dodeljenog tokom predpretresne faze u ovom predmetu, kao i za izmenu lica i glasa za svedoka 17. Odbrana se nije usprotivila tome i Pretresno veće je to odobrilo 28. avgusta 2007. godine. Kako je Pretresno veće, u ranijim navratima već navelo, strana koja traži zaštitne mere za nekog svedoka, mora da pokaže objektivno osnovan razlog za bojazan da postoji opasnost po bezbednost ili dobrobit svedoka ili njegovu porodicu, ukoliko se sazna da je svedok dao iskaz pred Pretresnim većem. Taj zahtev se može ispuniti tako što bi se pokazalo da je, recimo, upućena pretnja svedoka ili njegovoj porodici. Prema podnesku, svedok 17 je imao niz kontakata sa Tužilaštvom u kojima je izrekao svoju zabrinutost za sebe i svoju porodicu i njihovu bezbednost, ukoliko bude davao iskaz pred Međunarodnim Tribunalom. Kao što je navedeno u podnesku, upućene su pretnje i svedoku i jednom članu njegove porodice. Pretresno veće je zaključilo da je taj strah kod svedoka stvaran, objektivno osnovan i da postoji opasnost da, ukoliko njegovo svedočenje bude javno, da bi moglo doći do fizičke štete ili svedoku ili njegovoj porodici. Dakle, ovo su bili razlozi za odluku Pretresnog veća o tom pitanju. Potom bi Pretresno veće prvo htelo da razgovaramo o zaštitnim merama za svedoka koji nam predstoji. Gospodine Dutertre, pre nego što uvedemo svedoka, da li možda želite da nešto dodate onome što je ranije bilo rečeno?

TUŽILAC DUTERTRE: Ne, časni Sude. Kao prvo, želim da čujem vaše smernice o tome da li da se svedok 3 pozove danas ili ne. Ja ću veoma kratko raditi sa sledećim svedok. Ne znam za timove Odbrane, ali bilo bi korisno za zaštitu svedoka, da znamo da li će svedok 3 biti pozvan danas posle podne.

SUDIJA ORIE: Da, da. Sada se sećam da je ranije naznačeno Pretresnom veću, da ste vi, čini mi se, rekli da vam ne treba više od 15 minuta, bar na osnovu dogovora u odnosu na izjavu prema Pravilu 92 ter. Mislim da smo sve to razrešili u petak, rano ujutro, na sastanku. Mislim da Odbrani neće trebati celo posle podne. Gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON: Maksimum 45 minuta.

ADVOKAT GUY-SMITH: Mi nećemo biti ni toliko dugi.

ADVOKAT HARVEY: Ni mi, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dakle, postoji razlog da svedok 3 ovde ostane. Postoji prilična šansa da će on biti pozvan danas posle podne. Samo trenutak.

(Pretresno veće i sekretar se savetuju)

SUDIJA ORIE: Za sledećeg svedoka su zatražene zaštitne mere, i to: pseudonim, izmena lika i izmena glasa. Odbrana se nije izjasnila po tom zahtevu, koliko se sećam gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON: Ukratko, uz svo dužno poštovanje, mi tvrdimo da podnesak, u obliku u kojem jeste, ne ispunjava uslove za odobravanje zatraženih zaštitnih mera. Stvar se može ispitati dalje sa svedokom, ako je to neophodno ili primereno, kao što je bila situacija i sa drugim profesionalnim svedocima, ako tako mogu da se izrazim, dakle, sa onima čija je funkcija da prikupljaju i beleže dokazni materijal i zatim daju iskaze o tome. Svedokova porodica još uvek ima imovinu na Kosovu, ali nema nikakvih planova da se tamo vrati i zabrinutost je uglavnom finansijske prirode. Koliko se ja sećam, to je bilo već zatraženo u vezi sa nekim drugim svedocima i tada nisu odobrene zaštitne mere. Kako stvari sada tako stoje, nema opravdanja za to.

SUDIJA ORIE: Gospodine Harvey, gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja se priključujem.

ADVOKAT HARVEY: I ja.

SUDIJA ORIE: Gospodine Dutertre.

TUŽILAC DUTERTRE: Svedok je zatražio zaštitne mere i zato smo i dostavili ovaj podnesak u aneksu AA. U paragrafu 4 mi pominjemo mogućnost da bi on mogao da se vrati i živi na

Kosovu, a to je jedna od stvari o kojoj svedoku treba postaviti još pitanja. Znam koji su kriterijumi Pretresnog veća po ovom pitanju. Hvala.

SUDIJA ORIE: Ja onda predlažem da dalje čujemo od svedoka, a u tu svrhu, mislim da je neophodno spustiti zavese. Recite, da li je napravljen test u vezi sa izmenom glasa, jer ukoliko Pretresno veće odobri tu meru, da sve bude pripremljeno. Da li je to napravljeno? Pripreme za izmenu glasa obično taj. Već smo ranije imali situaciju, u kojima je strana koja je tražila zaštitne mere, posebno ukoliko je to izmena glasa, već to proverila, da se ne bi kasnije gubilo vreme. Naravno, ne mogu da anticipiram odluku, ali ako naložimo izmenu glasa, samo želim da kažem da tehničke pripreme još nisu napravljene. Molim da se spuste zavese i molim da pređemo na zatvorenu sednicu.

(privatna sednica)

SUDIJA ORIE: Svedoče 64, Pretresno veće je odlučilo da odobri zaštitne mere onako kako su tražene. Ni lik, ni glas neće biti viđeni, odnosno neće se čuti izvan ove sudnice. Mi ćemo vam se obraćati rečima "Svedoče 64" i nećemo koristiti vaše ime. Te zaštitne mere davanja pseudonima i izmene lika i glasa ne znače da se vaše svedočenje ne čuje. Ono se čuje, a ako bude nekih pitanja gde vi budete smatrali da je potrebno da se radi na privatnoj sednici, jer ste zabrinuti, možda, zbog nekih bezbednosnih reperkusija, s obzirom na vaše odgovore, vi možete zatražiti od Pretresnog veća da u toj prilici pređe na privatnu sednicu, a to onda znači da se sadržina vašeg svedočenja, takođe, neće čuti izvan ove sudnice. Sada će vas ispitivati gospodin Dutertre, tužilac. Gospodine Dutertre, Pretresno veće još uvek nije primilo novu izjavu po Pravilu 92 ter, ili pak, jesmo.

TUŽILAC DUTERTRE: Gospodine predsedniče, ona je stavljena u elektronsku sudnicu, to je učinjeno jutros, uz redakcije i to, kako u engleskoj, tako i u verziji na BHS. Možda Pretresno veće još nije primilo.

SUDIJA ORIE: Ukoliko se to već nalazi u elektronskoj sudnici, to ne znači da Pretresno veće automatski zna da se to tamo nalazi, pa bi, prema tome, bilo dobro da nam bilo date kopiju na papiru, ili pak, da odmah zatražite da se to prihvati kao dokazni predlog, kako bismo mi mogli da onda to vidimo na svojim monitorima. Izvolite.

TUŽILAC DUTERTRE: Da, časni Sude. Postoji jedan primerak na papiru, za svedoka. Međutim, u ovom trenutku nemam ništa drugo za vas. Međutim, mogu vam dati svoj primerak.

SUDIJA ORIE: Naravno, jedan od tih je verovatno verzija koju ste vi ubacili u elektronsku sudnicu, pa bismo onda mogli da to što pre pozovemo na monitor.

TUŽILAC DUTERTRE: Da, molim da se verzija (...)(Izbrisano po nalogu Pretresnog veća)(...) kako bi joj se dodelio P broj.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretaru, znate li o kom dokumentu je reč? Ukoliko imate broj po spisku 65 ter ili bilo koji drugi broj za identifikaciju.

TUŽILAC DUTERTRE: To je broj 65 ter 1959.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretaru, recite nam koji će to biti P broj.

SEKRETAR: To će biti P907.

SUDIJA ORIE: U redu, hvala. Nastavite gospodine Dutertre.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC DUTERTRE

TUŽILAC DUTERTRE: Časni Sude, ja bih sada svedoku 64, pokazao dokument na kome se nalaze njegovi lični podaci, njegovo ime. Dakle, to je lista sa pseudonimom i to je broj 1964.

SUDIJA ORIE: Molim sekretara da dodeli broj ovom dokaznom predmetu.

SEKRETAR: To će biti broj P912.

SUDIJA ORIE: Molim da se to ne vidi na monitoru i isto tako ni izjava svedoka po Pravilu 65 ter, ne treba da se vidi izvan ove sudnice. Nastavite gospodine Dutertre.

TUŽILAC DUTERTRE: Molim da se svedoku da sada jedan primerak tog lista, kako bi mogao da potvrdi da su to njegovi podaci.

TUŽILAC DUTERTRE – PITANJE: Svedoče 64, imate pred sobom jedan papir na kome stoje vaši podaci. Da li su svi ti podaci tačni?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DUTERTRE: Hvala. Molim sada sudskog službenika da uzme taj list.
(...)(Izbrisano po nalogu Pretresnog veća)(...)

TUŽILAC DUTERTRE – PITANJE: Hvala. Svedoče 64, pred vama se nalazi jedan plavi registrator, u njemu je određeni broj dokumenata. Tu se nalazi vaša izjava na engleskom i na srpskom, a i prilozi koji idu uz te dokumente. Da li je to razgovor koji ste vodili sa Tužilaštvom 23. i 24. oktobra 2007. godine?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Da, to su tačni navodi, to je taj dokument.

ADVOKAT GUY-SMITH: Oprostite časni Sude, ne znam da li je došlo do greške u prevodu. U redu 16, stoji oktobru, a trebalo bi, mislim da stoji avgustu.

SUDIJA ORIE: Ne znam odakle je to poteklo. No, pretpostavljam da se radi o avgustu.

TUŽILAC DUTERTRE: Da, radi se o avgustu mesecu.

SUDIJA HOEPFEL: Molim vas da ponovite datume. Da li ima više od jednog dana?

TUŽILAC DUTERTRE: 23. i 24. i 27. avgust 2007. godine.

SUDIJA HOEPFEL: Hvala, gospodine Dutertre.

TUŽILAC DUTERTRE – PITANJE: Svedoče 64, da li ovo odgovara vašoj izjavi i da li biste vi to isto rekli danas, kada bi ista pitanja bila postavljena u sudnici o tim temama?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Da. Svakako bih isto ponovio.

TUŽILAC DUTERTRE: Potvrđujem svoj zahtev, da se ovaj dokument usvoji u spis.

ADVOKAT EMMERSON: Časni Sude, mislim da znate da su stavljeni određeni prigovori na ovaj dokument i on je bio redigovan u vezi sa pravilima koje je ovo veće donelo.

SUDIJA ORIE: Na sadašnju verziju, koju mi nismo videli, nije stavljen prigovor. Gospodine Guy-Smith, pretpostavljam da vi imate isti prigovor.

ADVOKAT GUY-SMITH: Tako je. I samo da ponovim da, takođe, imamo rezerve u pogledu paragrafa 112 do 115.

SUDIJA ORIE: Branioče Harvey, pretpostavljam da i vi isto to mislite.

ADVOKAT HARVEY: Tako je.

SUDIJA ORIE: Gospodine Dutertre, nastavite.

TUŽILAC DUTERTRE: Časni Sude, izvršene su redakcije i sećam se da, kada je reč o paragrafima 112 do 115, nije donesena nikakva odluka da se oni rediguju.

TUŽILAC DUTERTRE – PITANJE: Svedoče 64, vi imate pred sobom pisanu izjavu, a Odbrana će možda želeti da vam postavi neka pitanja. No, pre toga, ja imam samo nekoliko pitanja za vas. Strana 13, paragraf 60, odnosno 77 u engleskoj verziji, a 15 u verziji na srpskom, molim da se to vidi na monitoru i to treba da bude uneseno kao dokaz pod pečatom. Vi ste rekli: "12. septembra 1998. godine, ja sam napravio video male plastične kese, označene brojem R19, u kome su se nalazili delovi tela za koje mislim da su pripadali Tush Frrokaju, koji je kasnije bio identifikovan kao i njegova supruga. Mislim da je to bilo tako, ako se dobro sećam, a to može da se vidi i iz ovog video snimka; a Sudskom veću su dostupni izveštaji eksperata sudske medicine, pa mogu proveriti navode iz moje izjave. " Dakle, to je u paragrafu 77. vaše izjave. Dakle, 15. stranica, paragraf 77, razgovora koji je obavljen sa vama. Sada bih zamolio da vidimo taj video, a to je dokazni predmet P452 i to od 1 sata 39 minuta 49 sekundi. Molim da se ovaj video prikaže sada.

(video snimak)

TUŽILAC DUTERTRE: Mislim da u transkriptu postoji greška, snimak je do 1,45 ... 1,40,05 kaže prevodilac. Možemo li da se vratimo malo u nazad, da vidimo odgovarajući snimak na ekranu.

TUŽILAC DUTERTRE – PITANJE: Svedoče 64, ova vreća koja nosi broj 19 je ona koju vi spominjete u paragrafu 77. zapisa vašeg razgovora?

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Izvinjavam se, ja bih hteo da se konstatuje da je prikazan snimak ovako kako je prikazan prvi put 1. 40. 47, bez datuma. Dakle, ne znam da li je to, zaista, pravi nastavak ovog prethodnog video snimka.

SUDIJA ORIE: Gospodine Dutertre, možda da pitamo svedoka, da li on može da se seti šta je rekao u svojoj izjavi. Jer, ponekad nema zapisanih datuma i vremena, pa se oni onda naknadno ubace, što može da utiče na redosled kadrova na video snimku, kada se on pusti. Možda bi strane mogle da verifikuju da li postoji problem ili ne.

ADVOKAT EMMERSON: Možda, zaista, tu postoji pravi problem.

SUDIJA ORIE: Dakle, ako postoji, Pretresno veće bi želelo da čuje jasno objašnjenje u čemu je problem. Za sada, da nastavimo dok se ne utvrdi pravi problem, tako da Pretresno veće može da postupi u skladu sa tim. Molim vas nastavite.

TUŽILAC DUTERTRE: Zahvaljujem predsedavajućem.

TUŽILAC DUTERTRE – PITANJE: Svedoče 64, kad ste napravili ovaj snimak koji možemo da vidimo na ekranu, kog datuma?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Taj snimak je napravljen odmah po podizanju tela broj 18, žene koja je kasnije identifikovana kao Illira Frrokaj, a to je upravo snimak koji ste videli pre ovoga, gde ovu ženu stavljaju u plastičnu kesu za posmrtno ostatke. Ja sam u svojoj izjavi, ako dozvolite, tačno napomenuo zašto u pojedinim sekvencama ne postoji datum. U tom vremenu radio sam sa VHS kamerom, marke *Panasonic*, koja prilikom uključanja ne bi sama uključila funkciju za datum, već ste to morali ručno da uradite, sami. I, u tom slučaju su se dešavali ovakvi propusti, da se datum ne pojavljuje svuda, sve do momenta dok se ja sam ne setim da tu funkciju uključim.

TUŽILAC DUTERTRE – PITANJE: Zahvaljujem. Da se vratimo na moje prethodno pitanje. Ova vreća za posmrtno ostatke nosi broj 19 i ona se spominje u paragrafu 77 vaše pisane izjave?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Moram da vam kažem da je snimljeno 12. 09. 1998. godine.

TUŽILAC DUTERTRE – PITANJE: Vreća se koja se pominje u paragrafu 77, vaše izjave?
SVEDOK 64 – ODGOVOR: Da, tačno. Ne može da se kaže da je ovo vreća za telo, ovo je vreća za uzimanje materijalnih tragova sa lica mesta. Ona je dobila oznaku 19 zato što se radilo o ostacima tela. U praksi, inače, kada je pronađen deo tela nepoznate osobe, on se obeležava kao DT. Međutim, ovde imamo broj 19, koji je označava telo, koje je kasnije, koliko se sećam, u stvari siguran sam da je to bio Tush Frrokaj.

TUŽILAC DUTERTRE: Zahvaljujem. Da sada pređemo na drugo pitanje i to je moje pretposlednje pitanje. Dakle, imam još dva pitanja i, s tim u vezi, molio bih da se svedoku pokaže dokument D32. Pošto je reč o mapi, treba malo vremena pre nego što se ona pojavi na ekranu. Možemo li, molim vas, da malo uvećamo donji deo.

TUŽILAC DUTERTRE – PITANJE: Moje pitanje je sledeće. Možete li da potvrdite da na putu od Đakovice/Gjakovë do Dečana/Dečan, postoji selo koje se zove Skivjane/Skivjan?
SVEDOK 64 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DUTERTRE – PITANJE: Zahvaljujem. U plavoj fascikli, koju imate pred sobom, koja sadrži vašu izjavu, ja bih vas molio da pogledate aneks 2, su dokumenta na srpskom jeziku i koja se odnose na period od marta do septembra 1998. u oblasti Peći/Pejë i Skivjana/Skivjan. Posebno vas molim da pogledate poslednju stranicu na srpskom jeziku, koja se odnosi na septembra 1998. godine. I, dok budete tražili taj aneks, ja bih molio da dokument 65 ter, 1961, odnosno poslednja stranica tog dokumenta, bude prikazana u elektronskom sistemu. Reč je o istom dokumentu i to je samo engleska verzija. Za vašu informaciju, svedoče 64, to je aneks 2, srpska verzija. Dakle, pogledajte poslednju stranicu ovog dokumenta i, ako može ovaj dokument na ekranu da se uveća, da se vidi poslednji red u ovoj tabeli. Svedoče 64, da li vidite ovaj dokument pred sobom?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Da, vidim.

TUŽILAC DUTERTRE – PITANJE: Moje pitanje je sledeće. Da li se podaci koje možete ovde da vidite, koji se odnose na septembar 1998, slažu sa onim kojih vi možete da se setite o tome kakvi su bili meteorološki uslovi u to vreme, u području Skivjana/Skivjan?

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja ulažem prigovor na formu pitanja, da li se ovi podaci slažu sa pamćenjem o meteorološkim uslovima. On može samo da svedoči o tome kakvi su vremenski uslovi bili u to doba, a onda će Pretresno veće samo da izvuče svoje zaključke.

SUDIJA ORIE: Doslednost u takvoj opservaciji je teško utvrditi, gospodine Dutertre ako nemamo činjenice koje potkrepljuju takvo mišljenje.

TUŽILAC DUTERTRE: Prvo, ja bih hteo da zamolim da se pokaže engleska verzija, jer na ekranu vidimo srpsku verziju, koja nam ne omogućava da pratimo, jer svedok ima ispred sebe štampani dokument. Ne, izgleda da je sada sve u redu.

TUŽILAC DUTERTRE – PITANJE: Svedoče 64, ovde se navodi sledeće: "Od 12. do 14, 22. i 29. septembra, bilo je 16 kišovitih dana u septembru, sa količinom padavina 27,6 mm na dan 13.

septembra. Bilo je grmljavine samo 8. septembra. " Svedoče 64, da li se vi sećate, odnosno da li vaše pamćenje vam omogućava da potvrdite da su vremenski uslovi u septembru bili takvi da je padala kiša 13. septembra 1998. godine?

ADVOKAT EMMERSON: Kad se ovako postavi pitanje, nemam prigovor na to, zato se nisam javljao za reč. Ali, ono što mene brine jeste da se od svedoka traži da potvrdi podatke koji, očigledno, on nije u poziciji da potvrdi, jer su oni zabeleženi u ovom dokumentu. Pitanje je jednostavno, da li je na osnovu vašeg sećanja padala kiša tog dana, što se iskreno govoreći može učiniti bez pozivanja na ovaj dokument.

SUDIJA ORIE: Gospodine Dutertre, mislim da svedok ne može dati bilo kakve detalje u vezi sa brojem milimetara padavina koja je zabeležena tih dana, ali nema prigovora na istraživanje vremenskih uslova u tom periodu. Molim da nastavite.

TUŽILAC DUTERTRE – PITANJE: Ne pominjući konkretan broj milimetara padavina, ja sam samo hteo da čujem da li je u toj regiji u septembru, odnosno 13. septembra 1998. godine, bio kišovit dan?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Da, mogu da potvrdim da je bio kišni dan. Jer, smo mi 14-tog imali problem sa velikom bujicom vode, tako da se odlično sećam tog 13. septembra, 13. na 14.

SUDIJA ORIE: Da pitam samo, da li postoji neki spor oko toga da li je 13. septembra padala obilna kiša ?

ADVOKAT EMMERSON: Časni Sude, vi ste videli dokaz i mi nismo u poziciji, u ovoj fazi, da ili osporavamo ili da se saglasimo, ali kao što rekoh, časni Sud je video dokaz i u kojoj meri je on sporan.

SUDIJA ORIE: Nastavite gospodine Dutertre.

TUŽILAC DUTERTRE – PITANJE: U vezi sa istim ovim pitanjem, svedoče 64, da li ste u mogućnosti da se priselite, da li je 8. septembra 1998. godine, bila oluja ili loše vreme, kao što se kaže u ovom dokumentu?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Za 8. septembar, po sećanju, ne mogu da tvrdim, da li je bilo grmljavine, međutim, iz ovog nalaza Hidro-meteorološkog zavoda iz Beograda i na osnovu nekih stvari koje sam video od kada kontaktiram sa vama, mogu da potvrdim da jeste.

ADVOKAT GUY-SMITH: Upravo to i jeste osnova prigovora, koji je uložena na početku, na ovakav način izlaganja od strane svedoka.

SUDIJA ORIE: Gospodine Dutertre, ako svedok čita ovo i kaže da se u dokumentu tvrdi da je 8. septembra, odnosno da je samo tog datuma registrovana grmljavina, onda, ako pitate svedoka da li se on seća, i ako on kaže ne, ne sećam se, ali mogu da vidim to iz ovog dokumenta, to svako drugi može da vidi isto iz tog dokumenta. Zatim, sledeća stvar bi bila u kojoj meri je ovaj dokument pouzdan, a ne da ga svedok čita, kao što svi drugi mogu da ga čitaju. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC DUTERTRE – PITANJE: Sad ću preći na drugo pitanje. I, s tim u vezi, bih vas molio da pogledate aneks 3, uz vašu izjavu, naročito dokument koji nosi broj U012084, na vrhu stranice. Dok gledate taj dokument, ja bih hteo da vam pokažem dokument 65 ter, 1962, strana 11. Molio bih da se to prikaže na ekranima. Dakle, za vašu informaciju, to je dokument koji nosi broj U0142084, vidite ga u gornjem desnom uglu. Možda vam je lakše da brže nađete dokument, ispod slike stoji sledeće: "Telo masakriranog kapetana policije Perović Srđana, 1962, kidnapovanog od strane albanskih terorista 6. jula 1998. u selu *Pećanac*, pronađenog 16. avgusta 1998. u selu Glodane/Gllogjan. " Moje pitanje je, možete li vi potvrditi da je ovde došlo do greške u natpisu ispod slike, da nije reč o kapetanu Peroviću, već o Milu Rajkoviću, dok su ostale slike ispravno označene?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Mogu da potvrdim. Razumem pitanje. Mogu u potpunosti da potvrdim da se ne radi o kapetanu Perović Srđanu. Fotografija broj 1, da li je greškom zalepljena ili, čija je greška već, ne razumem, ali ne radi se o kapetanu Srđanu Peroviću, već se o radi rezervnom policajcu u to vreme, Milu Rajkoviću. A već sledeća fotografija, tačno je da se odnosi na kapetana Perovića. Tačno.

TUŽILAC DUTERTRE: Zahvaljujem svedoče 64. Nemam više pitanja za ovog svedoka.

SUDIJA ORIE: Gospodine Dutertre, zahvaljujem. Gospodine Emmerson, vi ćete sada unakrsno ispitivati svedoka.

ADVOKAT EMMERSON: Da, časni Sude. I dalje stoji prigovor na poslednji paragraf u iskazu.

SUDIJA ORIE: Svedoče 64, sada će vas ispitivati gospodin Emmerson, koji je branilac gospodina Haradinaja.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT EMMERSON

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hteo bih da vas nešto pitam u vezi sa paragrafom 77 iz vaše izjave, o kome vas je pitao tužilac i u tom smislu bih molio da se svedoku da zeleni registrator, iz grupe materijala koji se odnose na izveštaje Sudske medicine. Dakle, ako će vam pomoći, svedoče 64, možda u isto vreme možete da gledate i izjavu 92 ter, koju ste vi potvrdili u ovom postupku pod tabulatorom 9, u tom zelenom registratoru, a koja sadrži vašu izjavu, koju ste vi dali 29. i 30. maja 2006. godine. I ja bih želeo da vas samo pitam o nekim izmenama koje se pojavljuju u ta dva dokumenta. Pre svega, paragraf 77, u vašoj izjavi 92 ter, odgovara paragrafu 78. u izjavu koju ćete naći u zelenom registratoru pod tabulatorom 9. Možete li da nam potvrdite, molim vas, da ste, kada ste davali prvobitnu izjavu, u odnosu na ovaj konkretan deo video zapisa, rekli sledeće: "Ja sam napravio video zapis, vreće sa nekim telom unutra, ne znam, da li je telo obeleženo oznakom R18 ili R19. " Kraj navoda. Da li vidite taj paragraf u vašoj izjavi?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Nema potrebe da vidim. Ja se odlično sećam svega toga i mogu da vam dam odgovor odmah.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Dakle, prvo pitanje je bilo, vi se slažete da je to ono što ste vi u to vreme snimili. Je li to tačno?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da li ste 23. juna ove godine, prisustvovali jednom zvaničnom sastanku u Beogradu, kada vam je predočena izjava svedoka i kada je od vas traženo da potvrdite da je ta izjava svedoka u svemu tačna i da potvrdite, da li ona može biti pročitana pred Pretresnim većem, a bez vašeg svedočenja?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Da, tako je.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Dakle, u tom smislu, ću vam postaviti neka pitanja u vezi sa nekim izmenama, koje se pojavljuju u pogledu onoga što ste rekli u junu, što je ovaj tekst, i izjavi koju ste dali danas pod zakletvom. U vezi sa tim istim paragrafom, koji se odnosi na video zapis, i danas, i u vašoj izjavi 92 ter, vi ste rekli da ste napravili video snimak jedne male plastične vreće koja je obeležena brojem R19 i koja je sadržala delove tela za koje ste vi mislili da pripadaju Tush Frrokaju. Kada ste se vi prisetili da je ovaj konkretni paragraf u vašoj izjavi nekompletan?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Onog momenta, gospodine, kad sam pogledao originalnu kasetu, moju koju sam ja lično snimo. Ja bih vas zamolio da vi, od gospodina istražitelja Kellya, uzmete CD, koji je on tada meni pokazao i pokušajte sa vašeg laptopa da pogledate da li ste biste mogli da vidite i prepoznate taj broj na kesi. Radi se o jako jako lošoj kopiji, zbog toga, iz tih samo razloga, ja sam tada rekao da nisam siguran koju oznaku nosi ta mala kesica. Ja bih vas molio, još jednom, uzmite tu kopiju, pogledajte, videćete da je strašno loša. Zbog toga sam kasnije i promenio još neke stvari date u izjavi tada, Barneyu Kellyu. Samo iz tih razloga, zato što se nije dobro videlo na kopiji. Ali, za sve to postoji VHS materijal koji je original, hvala Bogu, sačuvan i dan danas i može da bude, normalno, dostupan vama, da pogledate.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hvala. Videli smo video snimak. Imaćemo dosta prilike da ga pogledamo. Pitanje koje sam vam postavio, svedoče 64, je bilo, jednostavno pitanje koje se odnosi na vremenski okvir. 23. juna ove godine, vama je predočena kopija izjave koju ste vi dali, zajedno sa tekstom koji ste vi zapisali u maju 2006. i vi ste tada rekli da je to kompletno, drugim rečima, da je ta izjava tačna. Dakle, nešto se u međuvremenu, očigledno, dogodilo, od kada ste vi takvu izjavu dali. Da li je to tačno?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ja vam kažem u čemu je problem bio. Problem se sastojao u tome, nesporna je činjenica, sigurno, da je taj kompakt disk jako loš bio.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Izvinite, mogu li da vas prekinem. Još jedanput, molim vas, slušajte moje pitanje. Ja vam ne tražim objašnjenje, ja vas jednostavno pitam da potvrdite, da izmene koje ste uneli u svoju izjavu, su napravljene posle vaše potvrde da je prethodni zapis, od 23. juna ove godine, bio kompletna?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ne znam, ne znam na šta mislite. Meni je stvarno žao, ja bih vam vrlo rado dao odgovor, međutim, stvarno ne znam na šta, ovaj, ciljate. Mislim, ne razumem pitanje.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Evo ponoviću pitanje, jer to se odnosi na nekoliko paragrafa u vašoj izjavi. 23. juna, ove godine, vi ste u Beogradu imali zvaničan sastanak sa predstavnicima ovog Tribunala, zajedno sa istražiteljem ovog Suda i sa prevodiocem. Da li se sećate tog sastanka?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Toga se sećam odlično.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Na tom sastanku vam je predložen tekst vaše prethodne izjave, kao i još nekoliko drugih dokumenata, da ih pogledate.

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Tako je, sećam se i toga.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: I data vam je mogućnost da ih pročitate i da u njima ispravite sve što je pogrešno, zar ne?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Svakako da mi je data prilika da iščitam svoju izjavu, koja mi je uzeta na engleskom jeziku, a nisam do ovog momenta, nisam dobijao prevod na srpski. I dato mi je da pročitam.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: I vi ste, potom, stavili svoj potpis, čime ste naznačili da je ta vaša izjava ispravna i tačna, zar ne?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Mislite na izjavu koja mi je uzeta prošle godine?

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da, da, upravo tu, koja je uzeta prošle godine i danas isti taj tekst imate pred sobom, koji ste vi potpisali 23. juna, čime ste potvrdili da ste je pročitali i da je ona u svemu tačna i istinita.

SVEDOK 64 – ODGOVOR: I tada sam, gospodine, insistirao na promenama. Da li je greška u prevodenju bila ili o čemu se radilo, ne znam. Ali, jako bitne stvari su mi bile izuzete iz moje izjave. Tražio sam da se to vrati natrag.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Potpisali ste prevod na srpski, te izjave i to 23. juna. Da li je to tačno?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ali, niste ispravili ovaj pasus?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Koji?

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Paragraf 78.

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Na šta se odnosi, recite mi.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: To je ovo pred vama.

SUDIJA ORIE: To je ovaj kratki paus, u kojem ...

SVEDOK 64 – ODGOVOR: U redu. Ne razumem svrhu pitanja. Izvolite, postavite pitanje.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Mislim da je došlo do zbrke, s obzirom na to što je na ekranu. Tamo imamo izjavu po Pravilu 92 ter, gde vidimo paragraf 77, izjave svedoka, a ono što

ga ja ispitujem, to je iza tabulatora 9, u onom zelenom registratoru. To je ekvivalent iz ranije verzije izjave.

SUDIJA ORIE: Moliću poslužiteljicu da pomogne svedoku, zeleni registrator, tabulator 9.

SVEDOK 64: To je na albanskom jeziku. Ovo ne razumem.

SUDIJA ORIE: Verzija na VHS, na strani 14. Aha, ovo je albanski. Možemo da pogledamo verziju na engleskom. Engleska verzija, to je strana 13, paragraf 78. Pročitacu vam ako to nemate.

SVEDOK 64: Pročitajte.

SUDIJA ORIE: Ovako piše, samo su dva reda: "U 12,22 12. 09. 1998. snimio sam jednu vreću za posmrtno ostatke sa jednim telom unutra. Ne znam da li se radi o telu označenom sa R18 ili sa R19." Završetak citata. Ono što vas gospodin Emerson pita je, da li je tačno da vi to niste ispravili, taj pasus svoje izjave, kada ste je čitali 23. juna ove godine. To je ono što zanima gospodina Emmersona.

SVEDOK 64: Da vam kažem. Ako nisam ispravio, onda je verovatno propust u meni, da sam letimično iščitavao izjavu i preskočio taj stubac. Inače, sigurno, sigurno, da je problem samo bio u tom CD-u sa kojeg smo mi gledali, da se dovoljno nije videlo. A da sam primetio, najverovatnije da bih to odmah ispravio, sigurno.

SUDIJA ORIE: Izvolite, nastavite, gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Zamoliću da pogledate dokument u ovom zelenom registratoru, iza tabulatora 2.

SUDIJA ORIE: To je ovaj isti registrator, svedoče 64.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U prevodu na engleski, radi se o strani 85. Radi se o izjavi po Pravilu 65 ter, Dušana Dunjića, to je dokazni predmet u kojem je bitan paragraf za nas, 4. i 4. 1.

SUDIJA ORIE: Gospodine, to ćete pronaći u originalu, na strani 69.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ovo je ono što je o ovome napisao čovek na čelu forenzičkog tima o R19. Tu stoji: "Ovaj broj je korišćen za označavanje celog niza primeraka civilne odeće, i muške i ženske, koje su pronađene na obe obale reke. Bilo je dovoljno odeće za više osoba, ali ja ne mogu da kažem o kojem broju se radi." Dakle, prema ovom zapisniku, svedoče 64, vrećica R19, tj. dokazni predmet koji nosi oznaku R19, odnosi se na zbirku odeće. U vašoj kasnijoj izjavi svedoka, vi ste naznačili da se sećate da su unutra delovi posmrtnih ostataka koji su pripadali izvesnom Tushu Frrokaju. Je li tako?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Znete kako. Ja verujem snimku koji sam sâm svojom rukom napravio, na licu mesta. Prema tome, ovo što Dušan Dunjić navodi, da je R19, da je obeležena garderoba, mislim, da to sigurno nije tačno. R19 su delovi tela, kao što se vidi na snimku. Molim vas, vi uzmite, pogledajte i foto dokumentaciju, koju verovatno imate, pa ćemo da uporedimo stvari, da vidimo. Ali se sa ovim ne bih složio, da je R19, da je to broj koji označava pronađenu garderobu. To nikako. To bi se videlo na video snimku. Kada se postavi, to je na jednoj steni u samom kanalu, tu je bila izvučena sva garderoba, na toj steni i tu bi se video, taj broj R19, video bi se na snimku negde. Međutim, ovo se tačno odnosi na delove tela. Mislim da bi foto dokumentacija mogla da pomogne da se razreši ovaj problem, sigurno.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Svedoče 64, bilo je jedno telo koje je bilo pogrešno identifikovano kao telo Tusha Frrokaja, jer se DNK analizom utvrdilo da se radi o nekom drugom. Ali, to je telo dobilo oznaku R26. Sada nam recite, da li vi tvrdite da, zapravo, telo koje je identifikovano kao telo Tusha Frrokaja, nije nosilo oznaku R26, nego je nosilo oznaku R19?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ja, koliko znam, R19, tako sam dao u svojoj izjavi, to i neću odstupati od toga, apsolutno ni centimetar nazad. To, da li je DNK analizom utvrđeno da to možda nije Tush Frrokaj, to ne znam. U momentu kada je rodbina dolazila na lice mesta, bračni par Frrokaj je identifikovan i na osnovu vozila, sa kojim su bačeni dole u kanjon i na osnovu odevnih predmeta. Tako da to što vi tvrdite, da je DNK analizom utvrđeno da to nije ta osoba, ja to stvarno ne znam. Ne znam. Uglavnom, ja sam bio na licu mesta i video kada je rodbina, odnosno braća i sestre, došli na lice mesta i identifikovali bračni par Tusha i Illire Frrokaj. Lično, mojim očima sam video.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Izvinjavam se. Dakle, da pogledamo sada paragraf 24, vaše izjave, po Pravilu 92 ter. Za nas, koji to pratimo na engleskom, molim da pogledate paragraf 24, izjave svedoka iz 2006. godine, a koji se nalazi iza tabulatora 9 u onom zelenom registratoru. Pitaću vas o nekoliko detalja u izjavi koju ste potvrdili 23. juna, a onda ću pročitati ono što ste tamo napisali, i zatim ću vas zamoliti da to uporedite sa onim što piše u vašoj izjavi po Pravilu 92 ter. U vašoj izjavi iz 2006. godine, u paragrafu 24, u nekoliko poslednjih redova, kažete: "U kanjonu sam video crveno vozilo, *Opel Kadet*, na krovu. U blizini kola bila su dva tela, muško i žensko. I muškarac i žena su kasnije identifikovani. Radi se o bračnom paru katolika, Albanaca. " U sledećem paragrafu, u originalnu, a to je paragraf 26, iz vaše izjave po Pravilu 92 ter, vi kažete: "Nakon što su tela identifikovana, porodica dovedena na lice mesta, da pogledaju crveno vozilo, *Opel Kadet*, oni su identifikovali to vozilo kao vozilo koje je pripadalo tom paru. Ta su tela bila delimično nagorela. " Zamoliću da pogledate još dva pasusa pre nego što vam postavim pitanje. Paragraf 32, vaše prvobitne izjave svedoka prošle godine, za koji, čini se, nema adekvatnog paragrafa u ovoj izjavi po 92 ter. Tamo stoji sledeće: "Dva tela u kanjonu, gde je lociran crveni *Opel Kadet*, izvučena su uz pomoć vatrogasne brigade, koja nam je dala merdevine da se spustimo u kanjon i uže da izvučemo vreće sa telom na gornji nivo, gde smo stajali. " Ono što se čini jasno, na osnovu ovog što smo pročitali je, da u izjavi koju ste dali prošle godine i koju ste potvrdili da je kompletna 23. juna ove godine, kažete da su dva tela pronađena u blizini vozila, jedno muškarca, jedno žene. Međutim, po izjavi 92 ter, koju ste nam potvrdili danas, se ne pominje muškarac. Objasnite nam, kako je do toga došlo između 23. juna ove godine i današnjeg dana?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Odmah ću da vam objašnjenje za sve to. 2006. godine, kad sam prvi put davao izjavu, to je period od punih 8 godina od tog slučaja. Ipak je to veoma veliki period, ja do tada, kad sam pozvan da dajem, da dajem izjavu, apsolutno nisam imao nikakav kontakt sa mojim materijalom koji sam ja tada uradio. Ja sam se po sećanju, ja sam se na ta postavljena pitanja, davao sam odgovore kratke i jasne. Meni je u podsvesti tačno bilo da smo mi tada pronašli bračni par Frrokaj. Znam odlično da opišem žena kako je izgledala u tom momentu i sećam se da je muškarac pronađen u, tik negde pored nje, na nekih 2-3 metra, da su pronađeni ti delovi muškog tela. E, to je mene ponelo tada, 2006. godine, da kažem, jesu bila ta dva tela, u blizini auta. Međutim, kada sam uzeo svoj originalni materijal i pregledao sve, korak po korak, video sam da se to telo ne vidi na licu mesta. I, onda sam, normalno, tražio da se ta stvar ispravi, da ne bih sebe doveo u situaciju u ovu u kojoj sam sad, da me vi zbog toga prozivate i postavljate mi tako neugodna pitanja, molim vas. Međutim, tu ništa nema sporno, sigurno. Ja tvrdim i stojim iza toga. Ako se bilo šta iz moje izjave ne slaže ili vi mislite da vas ja obmanjujem, molim vas, tu su originalne kasete, dostupne su, možete da ih zatražite, da ih pogledate, sve je na njima istina, samo istina. I, dodaću još za to pitanje, gde spominjete lestve, vatrogasne. Tu je samo problem u Kellyju ili u ovoj osobi koja je prevodila sve. Tu se na video snimku vidi da je tu visina nekih 4 metra, nepuna, i da apsolutno nije bilo potrebe da se tu lestve spuštaju. Lestve su spuštene dole, bliže Radonjićkom/Radoniq jezeru, a tu apsolutno nije imalo potrebe, tu smo mogli na rukama sve da izvučeno, nije to bio nikakav problem. I to se, takođe, vidi na video snimku, da, to nisu moje reči, jednostavno. Zato sam tražio da se i taj deo iz izjave ispravi. Vi ćete gledanjem video snimka pronaći, tamo negde gde postoje vatrogasne lestve niz liticu, gde su postavljene, koje smo koristili da bi se spustili u kanjon i izvlačili nazad.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hvala. Dok vam postavljam sledeće pitanje, zamoliću sekretara da pripremi 65 ter, 870, strana 16.

SUDIJA ORIE: Već imamo broj dokaznog predmeta?

ADVOKAT EMMERSON: Mislim da još nemamo.

SUDIJA ORIE: Nemamo. U redu.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Pre nego što pogledamo fotografiju, zamoliću da pogledate jedan pasus iz vaše izjave koji, čini mi se, da niste ispravili u odnosu na ono telo muškarca za kojeg mislite da se sećate da ste ga videli. Dakle, u paragrafu 33, vaše izjave po Pravilu 92 ter, to je ona koju vam je gospodin Dutertre dao u plavoj fascikli, a to je ova izjava za koju ste potvrdili da je tačna, danas posle podne. Kažete, u pretposlednjoj rečenici, molim vas, sad nemojte gledati fotografiju. Dakle, u pretposlednjoj rečenici paragrafa 33, izjave koju ste potvrdili danas, a kada je reč o dva tela pored automobila, vi kažete: "Sećam se da je rodbina identifikovala prsten i sandale ženske osobe, ali muško telo je skoro 80% izgorelo." To stoji u ovoj izjavi za koju ste se vi danas zakleli da je istinita. Da li se radilo o muškom telu koje je 80% bilo izgorelo?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Očigledno je da se radilo o telu, muškom telu, o telu koje je mnogo više od 80% izgorelo. Vi, gospodine, morate da razumete i mene. Ja, na terenu, dok snimam video kamerom, skoncentrišem se na posao koji radim, da bih zabeležio što više detalja.

Tek kasnije, kad uzmem da pregledam svoj materijal, ja tek tada vidim mnogo nekih stvari koje do tada nisam video. Razumete. O tom problemu možete da pitate bilo kog kamermana, pa će da vam kaže, bilo kog, da, tek kad se vrati u kancelariju, pa uzme, pregleda svoj materijal, tek onda vidi neke stvari koje na terenu nije primetio. Zbog čega? Iz jednog prostog razloga, što se skoncentriše na problem sa tim aparatom, da što više stvari usnimi. To vam je jasna stvar.

SUDIJA ORIE: Svedoče 64, ranije ste spomenuli način na koji vas ispituju. Prilično ste defanzivni u svom odgovaranju, a, gospodin Emmerson se samo raspituje o raznim detaljima. Nema potrebe da vam objašnjavam da stvari nisu tako loše, kao što se čini da vi čujete u pitanjima gospodina Emmersona. Dajte samo da gledamo materijal i da vidimo, da li možemo da razjasnimo preostala pitanja koja su pokrenuta.

SVEDOK 64: U redu.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Svedoče 64, nije bilo muškog tela koje je bilo izgorelo 80%, a koje je zabeleženo da je izvađeno iz kanala. Takvog tela nije bilo. Postaviću vam pitanje ponovo. Da li se sećate da ste 2-3 metra od vozila, kao što ste rekli u izjavi koju ste dali prošle godine, videli muško telo koje je bilo izgorelo 80%? Da li se toga stvarno sećate?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Pa, ja sam vam malopre dao objašnjenje vezano za ovo telo, Tusha Frrokaja. Ja znam da je njegova gospođa pronađena tu u blizini auta, znam da je i on identifikovan na terenu i znam da je tu negde, u blizini nje, pronađeni su delovi njegovog tela i onda sam, normalno, u izjavi rekao da, video sam i nju i njega, kako leže pored auta. To je, bukvalno, bio mehanički odgovor. Međutim, odgovor posle punih 8 godina. Međutim, kad sam pregledao materijal, kad sam istrebovao materijal iz MUP-a ceo, pregledao ga, video sam da to telo se ne vidi i, normalno da sam ispravio sve to. Molim vas, ja ne znam, ne znam da li me razumete, ali to vam je tako.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Molim vas, da pogledamo sada fotografiju na ekranu, molim da se označi za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Molim sekretara da dâ broj.

SEKRETAR: Časni Sude to će biti D159.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Dakle, tražili ste da uporedimo vaš iskaz o broju R19 i fotografski dokazni materijal. Evo, sada imamo, broj 19, koji je pridodat upravo ovoj zbirci odeće. Svedoče 64, molim vas, da li ste spremni da promenite svoj iskaz sada?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Očigledno, ja vidim broj 19 da označava garderobu. Međutim, onda vi meni objasnite šta je sa kesicom i sa delovima tela. Ovde postoji i slovna oznaka, ako se ne varam. Vidim da postoji i slovna oznaka. Daj da to vidimo, o čemu se radi onda. Vidite, pored broja 19, sa leve strane, postoji kupa trouglasta i na njoj postoji slovna oznaka. To mora da znači nešto.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Mi znamo šta ta kupa znači, verovatno se i vi sećate, to je slovo R, koje je bilo korišćeno da bi se dokazni predmeti identifikovali R brojem. U svom iskazu ste rekli da je R19 bila vreća za posmrtno ostatke u kojoj su bili delovi tela.

TUŽILAC DUTERTRE: Pa, ovo pitanje je već postavljeno i svedok je na njega već odgovorio.

SUDIJA ORIE: Sada, kada gledamo fotografiju postoji dobar razlog da se detaljno ispita, da li je došlo do greške, i ako jeste, ko je napravio tu grešku. Izvolite nastavite.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Dakle, da bude sve jasno. Da li vi još i dalje tvrdite da je dokazni predmet koji je dobio oznaku R19, da je to bila kesica za posmrtno ostatke u kojoj su se nalazili delovi tela? Da li je to vaša tvrdnja?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Da, svakako. Ja i dalje stojim pri tom mišljenju da je to, da su to delovi tela bili. Svakako. Ja sam se lepo, u izjavi svojoj, čak i ogradio, da je Sudskom veću dostupna kompletna dokumentacija o svemu. Prema tome, lako je to uporediti i videti o čemu se radi. Ja sam se u izjavi lepo ogradio da postoje dokumenta, da se pogleda da li sam ja u pravu ili nisam.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U redu. Ako se jasno sećate, onda bismo mogli da zaključimo da je ista oznaka bila upotrebljena za dve različite stvari, za telo koje je nestalo, jer nigde nije u evidenciji i zbirku odeće koja se vidi na fotografiji.

SUDIJA ORIE: Gospodine Dutertre.

TUŽILAC DUTERTRE: Od svedoka se traži da odgovori na jedno spekulativno pitanje.

ADVOKAT EMMERSON: Pa, ja neću insistirati na tome. Možda Pretresno veće ima nameru da se dalje raspita.

SUDIJA ORIE: Samo trenutak, molim.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Ja bih imao još jedno pitanje za svedoka. Molim vas, gospodine, pogledajte dobro ekran. Vidimo ovaj konus sa brojem 19. Ako se pogleda u vrh tog, što je odavde gledano trougao, tamo je nešto crno, nešto što je horizontalno iznad i širi se, recimo, do noge osobe koje je desno od broja 19. Da li nam možete reći, po sećanju, šta je to?

SVEDOK 64: Pa, očigledno je da se radi o lešnoj vreći, vreći za leševe.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, gospodine Dutertre, sada se obraćam stranama. Čini se da je tamo nešto što izgleda plastično i što je blizu broja 19. Ja ne mogu da se setim da li imamo druge fotografije gde se ovo što izgleda kao nešto plastično bolje vidi. Razumete li na šta mislim? Govorim o ovom nečem crnom, što ima prevoje, što je iza dva stopala.

ADVOKAT EMMERSON: Možda bi to trebalo ispitati.

SUDIJA ORIE: Da, jer je ovde bilo prilično spora oko toga šta ovaj broj 19 označava, ja nisam bio tamo pa ne znam šta je to, ali vidim da je barem jedan predmet u blizini broja 19, za koji se čini da je od plastike.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ako se ne varam, mislim da je na početku ispitivanja, gospodin Dutertre pokazivao niz video snimaka koji nemaju datum i da je tamo prikazana ona kesica za koju je svedok rekao da je R19.

SUDIJA ORIE: Da, ali sad gledamo fotografiju i pitam se upravo to, jer mi smo čuli kako svedok nekoliko puta ponavlja da se R19 odnosilo na lešnu vreću, a ne na odeću.

ADVOKAT EMMERSON: Časni Sude, pa vi ste videli onaj pasus koji sam mu predočio iz izveštaja Dušana Dunjića. Mi nemamo ništa drugo.

SUDIJA ORIE: Pa, da. Imamo iskaz ovog svedoka, imamo iskaz profesora Dunjića, koji se izgleda, u priličnoj meri, ne poklapaju. Ranije, kada ste vi, gospodine Dutertre, uložili prigovor da je pitanje već postavljeno i da je odgovor dobijen, razmišljam pod ovim okolnostima, možda bi bilo dobro da se ispita ko je napravio grešku, ako je napravljena greška, i kada. Možete da nastavite.

TUŽILAC DUTERTRE: Samo još jednu stvar da napomenem. Mislim da je gospodin Guy-Smith rekao da se na video snimku koji je prikazan, prvo videla kesa sa R19 i svedok je na početku video snimka rekao da je to telo R18.

SUDIJA ORIE: Ako je neophodno možemo uvek ponovo da pogledamo video snimak, jer sada znamo na šta treba obratiti pažnju.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Zamoliću da sada pogledate, svedoče 64, dokument iza tabulatora 8. To je izjava svedoka, koju je dao jedan vaš kolega. Samo da vidim da li smem da koristim to ime. Mislim da je ono već pominjano. Pogledajte paragraf 18. Bojim se da to nemate u verziji na BHS-u. U ovom svežnju imamo samo na engleskom i na albanskom. Ovo je izjava svedoka Gorana Jovovića. Vi ste sa njim radili u toku ove operacije, zar ne, svedoče 64?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Ja ću vam sada pročitati jedan deo iz te izjave, gde on kaže sledeće: "U početku prirodnog dela kanala pronađen je jedan automobil u vodi. U prtljažniku tog automobila, *Opel Kadeta*, pronađeno je telo jedne žene za koju se kasnije utvrdilo da je Ilirija Frrokaj. Sećam se, da je to bilo telo obeleženo brojem 18, u toku ekshumacije. Prtljažnik sam otvorio ja“, a zatim se daje još jedno ime, a to je vaše ime. „Nakon što smo ga uspešno otvorili pronašli smo u njemu telo potpuno gole žene. " Svedoče 64, da li ste vi pronašli golo telo žene u prtljažniku tog automobila?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ne, ne, nikada. Vi imate moj dolazak na teren 11. i imate odmah toga dana usnimljeno kako je taj leš, ženski, zatečen. Prema tome, nikakav fizički kontakt sa

autom ja ostvario nisam. A ovo, ovakvu izjavu što je Jovović dao, to ne znam odakle mu to. Ja, verujte, moje zaduženje je bilo snimanje video kamerom. Za sve ostale fizičke radove, pomeranja auta i kopanje i druge stvari, za to su bili zaduženi ljudi iz komunalnog preduzeća koji su to odrađivali. Ja kontakt nisam imao, sigurno, sa autom, nikakav. Ili da sam pronašao, mislim, da sam pronašao leševe u gepeku, zašto, mislim, da ne kažem sad ovde, pre ovim Sudom. Rekao bih otvoreno, našao sam, jesam. Ali, ne, tu nema istine.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hvala. Hvala. Molim sada da se svedoku dâ plavi registrator na trenutak. I dok čekate da vam to bude pokazano, svedoče 64, vi ste pomenuli, u svojoj izjavi 65 ter, u paragrafima 8 i 39, neke fotografije, na kojima se vide tela za koja vi kažete da tamo nisu bila u trenutku kada ste vi tamo stigli. Ja ne tražim od vas bilo kakve komentare ili objašnjenje. Molim vas samo da pogledate, najpre, dokument pod brojem 1. Kada ste vi došli na lice mesta, dva skupa ljudskih ostataka koji se vide pod brojem 1, u plavom registratoru, nisu se nalazili na tom mestu.

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Tako je, 11. septembra, ovi leševi nisu bili na licu mesta.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hvala. Molim vas da sada pogledate dokument pod brojem 4. Tu se nalaze dve fotografije istog leša, ne dakle onih leševa koje smo ranije videli, već dve različite fotografije jednog te istog leša. Molim vas da potvrdite, takođe, da se ni to telo nije nalazilo tamo kada ste vi stigli. To je u paragrafu 39, pod slovom E, vaše izjave.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, možete li biti precizniji u pogledu toga gde se to nalazi.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Svakako. Najpre, pomozite nam oko ovoga. Vi ste videli više fotografija koje vam je pokazao gospodin Kelly, to je bilo, ako pogledamo sad pod 39A, vaše izjave. Vi ste tu pomenuli dve fotografije u boji, tela za koje se vi ne sećate da ste ih videli. Jedno od tih tela opisali ste kao fotografiju 122. Ono što vam ja sada pokazujem ovde, pod brojem 4, je fotografija 123. Ona je snimljena u podnožju vodopada, drugim rečima, u onom prirodnom delu kanala, ispod vodopada. Da li vidite to telo, svedoče 64?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ja vidim, ali ja vam kažem da meni ove fotografije apsolutno nisu poznate, apsolutno nisu poznate. Meni je to i Kelly pokazivao. Ja sam i tada rekao da ove fotografije, niti sam ja napravio, niti mi je telo poznato.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U redu. Dakle, ja sam hteo samo da taj drugi deo odgovara čujem. Dakle, to telo se nije tamo nalazilo kad ste vi tamo stigli. Je li tako?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ne, ne. Apsolutno mi nisu poznate, uopšte, ni leševi, ni fotografije, stvarno ne znam na šta se ovo odnosi. Ne znam.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hvala. I na kraju, da vas pitam ovo. Ova prva dva leša koja ste videli, pod brojem 1, u paragrafu 112, vaše izjave, vi kažete sledeće: "Fotografija broj 2 prikazuje dva tela u jarkim bojama i čini se da nisu u poodmakloj fazi istrulelosti. No, ja ih nisam video dok sam radio na jezeru Radonjić/Radoniq, od 11. septembra, pa do zaključenja istrage. " Samo hoću da vas pitam ovo, svedoče 64. Da li iz tog odgovora sledi da, bez obzira na to što ste vi snimali svaki od skupova ostataka koji su izvučeni iz tog dela kanala, vi nikada niste videli da su ta dva tela izvučena?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: To je tačno, da ova dva tela koja vidim pred sobom, u kanalu, da, po mom sećanju, i siguran sam da nisu izvučena. Kada su meni, prvi put, kada mi je prvi put ova slika pokazana ona je nosila datum 8. septembar 1998, a ja sam tamo došao 11.

(...)(Izbrisano po nalogu Pretresnog veća)(...)

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hvala.

TUŽILAC DUTERTRE: Zamolio bih samo da kolega Emmerson pojasni, da li to nakon vašeg dolaska, on misli na deo betoniranog dela kanala ili prirodnog dela kanala. Ovo je prilično uopšteno, čini mi se.

SUDIJA ORIE: Mislim da je svedok rekao da je stigao tamo 11. septembra, a gospodin Emmerson je istakao da su fotografije, na kojima se vide ova dva tela u betoniranom delu kanala, a nešto kasnije je pomenuo, kada je reč o ovim fotografijama, da su fotografije pod brojem 4 u plavom registratoru, dakle, govoreći o njima, mislim da je svedok za njih takođe rekao da ih nije video kada su ona izvađena. Prema tome, to je ukupno četiri tela koja on nije video da se izvlače, nakon što je stigao 11. septembra.

ADVOKAT EMMERSON: Mislim da se radi o tri tela, jer pod brojem četiri se nalaze dve fotografije istog tela.

SUDIJA ORIE: Da, da. To sam ja napravio grešku. Dakle, vi ste ovo slušali, svedoče. Je li to vaš iskaz?

SVEDOK 64: Da.

SUDIJA ORIE: Izvolite nastavite, gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON: Hvala.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Sada bih hteo da vas pitam nešto drugo, molim vas. U paragrafima 28. i 29, vaše izjave, vi kažete da ste videli rupe od metaka, u zidu betoniranog dela kanala. Vi kažete da su se videle rupe od metaka na spoljašnjem delu zida kanala, „gde su nalazila prvih pet ili šest tela koja sam ja video“, a zatim u pasusu 29, kažete „da su se videle rupe od metaka i na unutrašnjem delu zida kanala, na istom mestu gde sam video dva tela na fotografiji, koja nosi datum 8. septembar“. Samo da nešto razjasnimo, kako bi Pretresno veće moglo da prati vaš iskaz. Ukoliko zamislite da gledate u pravcu jezera Radonjić/Radoniq, ono što vi opisujete u paragrafu 28, jeste da vidite rupe od metaka, na spoljnjem delu, na desnoj strani zida, ako gledate prema jezeru. Je li tako?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ne, nego na levoj strani. Mislim, pogledajte me dobro. Kako postoji kanal, koji se, gde se reka uliva i pravac prema Radonjićkom/Radoniq jezeru, mi smo imali oštećenja u unutrašnjem delu kanala i sa ove strane kanala. Znači, na jednom i na drugom zidu, na stranama okrenutim prema selu Glodani/Gllogjan, to je prava formulacija. Znači, na stranama okrenutim prema selu Glodani/Gllogjan.

SUDIJA ORIE: U stvari, mislim da je ovde došlo do male zbrke. Jer, koliko vidim, iz onoga što ste nam pokazali, naravno, to se ne vidi na videu, iz onoga što sam čuo da ste rekli, stičem utisak da se vi uopšte ne razilazite u onome što kažete, posebno u svetlu ovog poslednjeg što ste rekli. Dakle, ja sam shvatio da ste vi rekli, ako se gleda nizvodno, niz kanal, ako se gleda sa glođanske strane, kanal je sa desne strane. Vi ste nam upravo rekli da ste videli rupe od metaka na spoljnom i unutrašnjem zidu kanala koji je okrenut prema Glođanu/Gllogjan, a ja sam to shvatio onda, ako i dalje nastavimo da gledamo nizvodno, na spoljnoj strani desnog zida kanala i unutrašnjoj strani levog zida kanala.

SVEDOK 64: Potpuno ste u pravu.

SUDIJA ORIE: Dakle, i jedno i drugo okrenuto prema Glođanu/Gllogjan. Je li tako?

SVEDOK 64: Tako je, tako je.

SUDIJA ORIE: Mislim, dakle, da nema nesporazuma.

ADVOKAT EMMERSON: U stvari, ima.

SUDIJA ORIE: U redu, ali sad bar znamo šta je svedok tačno rekao.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: U redu. Vi ste u pasusu 29, rekli, da su se na unutrašnjem delu kanala nalazile rupe od metaka, na istom mestu gde sam video tela na fotografiji koja nosi datum 8-og. Ta tela se tamo nisu nalazila 11-og. Vi vidimo na fotografiji da su ta dva tela bila na mestu prema unutrašnjem delu desnog zida.

SUDIJA ORIE: Čekajte molim vas, ovo mi sad pada na pamet. Kada ste prvi put postavili pitanje svedoku, to mi je isto palo na pamet. Dakle, da pokušamo prvo da razjasnimo šta je svedok hteo da kaže, kada je rekao ono što je rekao, da bismo videli da li je došlo do nesporazuma. Kada ste vi rekli da je mesto gde ste vi videli tela, koja su bila fotografisana 8-og, da li ste vi hteli da kažete da su ona bila sa te strane zida ili su bila, otprilike, toliko udaljena nizvodno, u odnosu na mesto gde su pronađena tela?

SVEDOK 64: Ne. Udare, rupe od projektila, ne vezujem za pronalazak ova dva tela. Ja samo opisujem mesto gde sam ih video, razumete. Opisujem mesta, na zidu, betonskom, gde sam video da su projektili udarali.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Gospodine (...)(*Izbrisano po nalogu Pretresnog veća*)(...), ja hoću da iznesem sledeću tezu. Naime, da su se rupe od metaka nalazile na spoljnom delu, levog zida i na unutrašnjem delu desnog zida, prema tome, da je do vatre došlo iz suprotnog smera. Da li se slažete sa tim ili ne, ukoliko ne, mogu da vam pustim deo video snimka da pogledate?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Slušajte me, gospodine, ja ću sada i poslednji put, znači, da vam objasnim. Od kanala, gledano prema Radonjićkom /Radoniq jezeru, tragovi projektila, udara

projektila, pronađeni su na levom zidu sa unutrašnje strane, znači, prema selu Glođane/Gllogjan i na desnom zidu sa spoljašnje strane, prema selu Glođane/Gllogjan.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da, razumem da je to vaš iskaz, svedoče 64, međutim, ja vama iznosim vrlo konkretnu tezu. Ono što ste vi rekli Pretresnom veću je, da su se rupe od metaka nalazile sa one strane, kao da su ispaljeni sa glođanske strane kanala, a ja vam tvrdim da je upravo bilo suprotno, da su bili tragovi od metaka i na spoljnom delu levog zida, znači, da je dolazilo do vatre iz suprotnog pravca. Možete li da nam objasnite to, da ili ne?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Tako je. To postoji i na snimku, u jednom momentu, gde se sa druge strane, znači, sa spoljašnje strane levog zida, gledano prema Radonjićkom /Radoniq jezeru, postoji nekoliko oštećenja od udara projektila i odmah nakon toga vidi se mrtvo neko kuče, ja mislim da je pas mrtav, beli. Ali, u tom delu nismo pronašli leševe nikakve.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: To razumem. Ali, samo da bi bilo potpuno jasno, u zapisniku. Bilo je tragova i da su meci ispaljivani i iz suprotnog smera, dakle, prema glođanskoj strani. To je tačno, zar ne?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Postoji nekoliko udara projektila, to je očigledno, to se vidi na video snimku. Kako da ne, to sigurno. Međutim, mnogo veći deo je sa ove druge strane.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hvala. Imamo još samo jedno ili dva kratka pitanja. U paragrafu 39E, vaše izjave, vi pominjete neke fotografije tela na livadi, za šta vi kažete da je to potpuno drugo mesto i nije vezano za Radonjičko /Radoniq jezero. Mislim da može da se kaže da ste vi snimili i to telo u polju, zar ne?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Niste mi potpuno jasni. Prvo pričate o fotografiji, a onda kažete da sam ja to snimio na videu, tako da ne znam, ne znam formulaciju vašeg pitanja.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Svi smo imali prilike da vidimo filmove koje ste vi snimili svedoče 64, a u okviru tog videa vide se i kadrovi nekih tela snimljenih na polju i čini se da su ona dosta slična ovome što opisujete u svojoj izjavi svedoka. Da li se sećate, dok ste radili na ovome, da ste snimali video kamerom i neko telo u polju, na određenoj udaljenost odatle?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Kako da ne. Jesam, sigurno, dva ili tri tela sam snimao u obližnjim selima tuda. Jer, tada se, pazite, tada se sudija Gojković nalazio na licu mesta, ovome o kome pričamo. I, onda, kako je gde pronalazhen neki leš, onda sam ja, zajedno sa njim odlazio da obiđemo i ta imanja, gde su zatečeni ti leševi. Tako da, potpuno sam siguran i sećam se da smo bili, kako da ne.

SUDIJA ORIE: Gospodine Dutertre, imate reč.

TUŽILAC DUTERTRE: Da, međutim, kada je reč o fotografiji, ja bih zamolio gospodina Emmersona da pokaže te fotografije, kako bismo svi imali iste informacije.

SUDIJA ORIE: Da, nismo čuli prevod na engleski jezik. Hoćete li, molim vas, da ponovite to. Ja sam pratio ono što ste vi govorili na francuskom, gospodine Dutertre.

TUŽILAC DUTERTRE: Da, možda je malo kasno, no, bio bih zahvalan gospodinu Emmersonu da pokaže fotografije o kojima govori, da bismo znali o čemu je reč.

ADVOKAT EMMERSON: Pa, ja to svakako mogu da pokažem gospodinu Dutertreu, jer radi se o njegovom vlastitom dokaznom predmetu. No, siguran sam da možemo da nađemo načina da mu pomognemo da ih nađe, ali tome ću ja pristupiti na malo drugačiji način.

TUŽILAC DUTERTRE: Ja znam gde su one ali možda Pretresno veće...

SUDIJA ORIE: Čini se da je došlo do određene zbrke u vezi sa fotografijama, a i snimanju video kamerom, jer svedok je rekao u odgovoru na vaše pitanje o fotografijama, da je on bio slat i na druga mesta gde je snimao video kamerom. Prema tome, to malo dovodi do zbrke, pa pre nego što pogledamo fotografije ili video detaljno, hoćete li, molim vas, to da razjasnite.

ADVOKAT EMMERSON: Naravno.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Svedoče 64, molim vas odgovorite na moje sledeće pitanje, sa da ili ne. Da li je, u jednom trenutku, nakon što ste vi stigli, 11. i snimali tamo video kamerom, da li postoji na tom snimku, snimak bar jednog tela koji je snimljen na potpuno drugom mestu?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Postoji.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: A koliko puta se to dogodilo, od 11-og. kada ste tamo stigli, pa do trenutka kada ste otišli? Drugim rečima, koliko je bilo tela koja su snimljena, a koja su na drugim lokalitetima u odnosu na ovaj?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Za taj prvi, 11-og. imamo telo pronađeno na *Ekonomiji*, gore, između štala. To znam sigurno, to je telo koje je označeno brojem 1, a kasnije, ajde, recimo da je, možda, bilo dva tela koja su na drugim posebnim lokacijama, snimana. Sve ostalo što je, to potiče iz sela Glodana/Gllogjan, iz kanala.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Hteo bih samo da bude sve apsolutno jasno, da bismo izbegli bilo kakvu zbrku. Vi nikada niste otišli do sela Dašinovac/ Dashinovec, gde su pronađeni neki posmrtni ostaci? Je li tako?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ne, nisam bio, u Dašinovcu/ Dashinovec nisam bio. Znam ko je pronađen, sve mi je jasno, ali nisam bio tamo.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Dakle, vi nikada niste otišli u Dašinovac/ Dashinovec. Ako ostavimo po strani tela koja ste pronašli na *Ekonomiji*, koliko drugih tela, na drugim mestima ste vi videli i snimili video trakom, od momenta kada ste stigli tamo, 11-og. do trenutka kada ste otišli sa tog područja, nekoliko dana kasnije?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: A, lagaću vas, da li dva ili tri tela, ali više nije bilo, sigurno.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, gledam na sat.

ADVOKAT EMMERSON – PITANJE: Da, samo sam hteo ovo još da pitam svedoka. Šta se dogodilo, ukoliko znate, sa tim telima? Drugim rečima, gde su ona odnesena na forenzičko ispitivanje, ukoliko uopšte jesu?

TUŽILAC DUTERTRE: Mislim da je to sada sve pomalo zbrkano. Međutim, možda bi gospodin Emmerson mogao da pojasni ovo pitanje i siguran sam da će on to učiniti. Može li da zatraži od svedoka da kaže gde je svedok snimao, u kom području je snimao ta dva druga tela, koja je pomenuo, jer ne znamo tačno šta se dogodilo sa tim telima, ali mislim da bi trebalo da idemo redom.

SUDIJA ORIE: Pa, ne bi bilo loše da znamo gde je to bilo. Možda bi svedok mogao da odgovori na pitanje, ta dva ili ne više od tri tela, da li se sećate gde su ta tela odnesena?

SVEDOK 64: Ja ne mogu tačno da tvrdim, ali treba da su u privremenoj mrtvačnici u Đakovici/Gjakovë, u hotelu *Paštrik*.

SUDIJA ORIE: Dobro, a sada još jedno pitanje. To drugo mesto, hoćete li da nam kažete, molim vas, gde je to otprilike bilo? Gde su, dakle, ta dva ili tri tela, pronađena, za koja ste rekli da ste snimili, i koja su verovatno, kako ste vi rekli, odnesena u hotel *Paštrik*.

SVEDOK 64: To je opština Dečane/Dečan, negde tuda, ali tačno da vam kažem gde, ne, toga ne mogu da se setim. Ne znam, ali znam da je u blizini Dečana/Dečan, selo, znači oko Dečana/Dečan, a gde tačno, ne znam.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, imate reč.

ADVOKAT EMMERSON: To su bila sva moja pitanja.

SUDIJA ORIE: U redu. U tom slučaju, otići ćemo na pauzu, a nakon pauze će gospodin Guy-Smith i gospodin Harvey, druga dva branioca, imati prilike da postave svoja pitanja. Napravićemo pauzu do 17.35 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith. Svedoče 64, gospodin Guy-Smith je branilac gospodina Balaja. Izvolite.

ADVOKAT GUY-SMITH: Hvala.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT GUY-SMITH

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Svedoče 64, u paragrafu 47, vaše izjave po Pravilu 92 ter, vi ste izjavili da ste isključili svoju video kameru, jer ste morali da pređete kolima sa jedne lokacije na drugu. U izjavi koju ste dali 20.03.2007. godine u tom istom paragrafu, paragrafu 47, vi kažete da ste isključili kameru zato što ste morali pešice da pređete s jedne lokacije na drugu. Moje pitanje je sledeće: tokom vašeg, tokom snimanja mesta događaja, koliko puta ste isključivali kameru?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Više puta. Kad bih god morao svoje stajno mesto da promenim, ja sam isključivao video kameru, upravo iz razloga da se ne bi pojavilo švenkovanje na video snimku. Sad ne znam da li će moći da me dobro prevedu prevodioci, ali da se ne bi video snimak pomerao, da ne bi, jer je to neprijatno za onog ko gleda, jako je neprijatno. Znači, uvek sam morao da je isključim.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Osim što ste isključivali kameru, kao što sad rekoste, tokom tih pauza, dok ste prelazili s jedne lokacije na drugu, da li ste isključivali kameru i u nekom drugom trenutku, po nalogu bilo kojeg lica koje je bilo na čelu istražnog postupka.

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ne, jer od nikoga nisam, niti sam očekivao da bih mogao da dobijem takvu naredbu. Inače, u interesu istrage je bilo da se što više materijala nasnimi, tako da to ne. Nikada nisam isključivao po naređenju, niti postoji bilo ko na licu mesta ko bi smeo da mi naredi tako nešto.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kada kažete da vam je dato uputstvo, odnosno nalog da snimate što je više moguće, od koga ste to dobili?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Pogrešno ste me shvatili. Ne dobijam takav nalog od nikoga, to je moje mišljenje i ja, kao kriminalistički tehničar na terenu, dolazim sa namerom da usnimim što više detalja, da bi u kasnijem toku istrage, istraga išla u pravom smeru.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Dok ste snimali razna lica koja su učestvovala u postupku istrage, da li su vam oni ukazivali na to šta treba da snimate?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Pa, verovatno da jesu članovi Sudske medicine, ovi, patolozi. Moguće, jer iz njihove struke oni svojim očima mnogo bolje vide neke stvari od mene. Moguće da su oni insistirali da se nešto baš snimi što je jako bitno. Inače, drugo neki, apsolutno ne bi bio relevantan, na licu mesta.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Dok ste snimali razna mesta događaja, da li vam je ikada neko rekao da nešto ne snimate?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ne. Ne, sigurno.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kada ste davali izjavu po Pravilu 92 bis, a to je izjava koju ste dali 23. juna ove godine, u Beogradu, i razgovarali ste o tome sa gospodinom Emmersonom i za koju ste vi potvrdili da je istinita, molim vas da pogledate pasus 11, odnosno da vidite tabulator broj 9 u zelenom registratoru. Ja mislim da vi imate i primerak na BHS-u, jer možda smo pre toga imali problem, pošto nije bilo primerka na BSH-u. Evo, ja ću vam dati primerak na BHS-u i govorim o pasusu broj 11.

SVEDOK 64 – ODGOVOR: U redu, pronašao sam.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Pitanje, gospodine, je sledeće i odnosi se na poslednju rečenicu u pasusu 11, gde vi kažete: "Jedini put, kada policija ne bi snimila mesto događaja, na koje je ukazao svedok, bilo bi kada to nije bilo u interesu istrage. " Kraj citata. Da li je to tačno?
SVEDOK 64 – ODGOVOR: To se najverovatnije, ovo se, ne najverovatnije, nego ovo se ne odnosi na mene. Ovo je neki uzgredni moj komentar koji, po mom mišljenju, je jako loše preveden. Jer ja prvi na lice mesta nisam došao, niti sam ja prvi lice mesta video.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kada kažete da je to bila uzgredna napomena, koju ste vi dali, da li je tačno da ste vi 23. juna, imali priliku da pregledate svoju izjavu uključujući i ovaj pasus, ovako kako je formulisan, pre nego što ste potvrdili njegovu verodostojnost?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ja sam ga pročitao, verovatno, ali nije mi u nekom kontekstu daljem išta značio, jer ovo je moj dat komentar proizvoljno, tako da, na mene se ne odnosi. Prema tome, nisam ni insistirao da se promeni.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: U stvari, u vašoj istoj izjavi, u pasusu 120, vi kažete: "Ova izjava mi je pokazana 23. juna 2007, prevedena na srpski jezik, i kao takvu je priznajem kao svoju. " Kraj citata. Dakle, vi ste tada izjavili da je ona tačna i to i dalje stoji, zar ne, gospodine?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: U redu, slažem se sa vama, tako je.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Vi dalje kažete, 23. juna 2007. : "Od mene je traženo da dodam stvari koje sam smatrao potrebnim i da unesem izmene koje sam smatrao potrebnim. Ja sam napravio ove dodatne ispravke, jer sam ih spomenuo kada sam davao svoju izjavu, a one nisu bile uključene u moju izjavu. Ova izjava je tačna. " Kraj citata. To je to što ste vi rekli 23. juna, kada ste potvrdili, kao što i danas tvrdite, da je ona tačna, zar ne, gospodine?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Tako je.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, ta potvrda tačnosti izjave koja je data 23. juna, je već dovoljno elaborirana, molimo vas da pređete dalje.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: U pasusu 11, vaše izjave po Pravilu 92 ter, to je izjava koju ste dali 23, 24. i 27. avgusta, ova konkretna rečenica je izbrisana, zar ne, gospodine?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Moje pitanje je sledeće. Kada ste se sastali sa predstavnicima Tužilaštva, 23, 24. i 27. avgusta, da li ste sa njima raspravljali o vašoj izjavi 92 bis, a, što će reći, izjavi koju ste dali 23. juna 2007. Da li ste je prešli, pasus po pasus?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Jesam, svakako.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Koliko je vama poznato, da li je taj razgovor negde zabeležen?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Mislite na razgovor između mene i istražitelja?

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Vaš razgovor sa predstavnicima sa kojima ste se sastali 23, 24. i 27. avgusta.

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ja iskreno da vam kažem, ne znam da li je to bilo gde zabeleženo, barem meni nije rečeno da se na bilo koji medij beleži to što mi razgovaramo.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: 23, 24. i 27. avgusta, koliko je vama poznato, nisu vođene beleške vašeg razgovora sa predstavnicima Tužilaštva?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ne, ne.

TUŽILAC DUTERTRE: Ja bih želeo da znam koliko su ova pitanja relevantna u odnosu na materiju koju obrađujemo.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, možete da odgovorite na ovo, ali je prilično očigledno, ispravite me ako grešim, da vi pokušavate da dovedete u pitanje tačnost i kompletnost izjava koje je ovaj svedok dao, bez obzira da li one sadrže informacije koje su date Tužilaštvu. Pretpostavljam da je to svrha vašeg pitanja.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da, upravo to.

SUDIJA ORIE: Onda je to dovoljno relevantno. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Tokom tih razgovora, koji su održani onih dana koje sam spomenuo, da li ste razgovarali sa predstavnicima Tužilaštva, o prethodnim svedočenjima drugih svedoka, koji su se pojavili pred ovim Sudom?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ako sam razumeo pitanje, vi mene pitate, da li smo razgovarali o prethodnim svedocima, koji su se pojavljivali?

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Upravo to.

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ne, o nikakvim svedocima nismo razgovarali, niti ja znam ko je bio pre mene, niti smo vodili bilo kakve razgovore u tom pravcu.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li ste razgovarali uopšte o dokazima koji su izneseni pred Pretresnim većem, a pre nego što ste vi lično došli da svedočite?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ne, ne, apsolutno. Ne sećam se. Ne. Nismo sigurno.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Što se tiče izjave koju ste dali, po Pravilu 92 ter, paragraf 77, vi kažete: "Da je Pretresno veće imalo na raspolaganju izjave veštaka Sudske medicine, da bi mogli da provere navode koji se sadrže u mojoj izjavi. " Kraj citata. Jeste li o tome razgovarali sa predstavnicima Tužilaštva dok ste pripremali svoju izjavu po Pravilu 92 ter?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Najverovatnije jesmo, kad je bilo u pitanju telo R19 i na moju konstataciju da ja mislim da je to Tush Frrokaj, izneo sam svoje mišljenje. Ako Sud smatra da je potrebno, može da uporedi moju izjavu sa ostalim dokumentima Sudske, koju su dostavili Sudski veštaci. Ništa drugo, ni bliže, nismo, ovaj, raspravljali.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li vam je tada bilo poznato da su uvedeni određeni dokazni predmeti u odnosu na R19. Pritom mislim da li je to bio predmet ovog razgovora, koji

ste imali sa predstavnicima Tužilaštva, jer ste vi upotrebili reč, „najverovatnije“, kad ste rekli „najverovatnije jesmo“.

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Kažem vam, kažem vam da sam, samo sam ja spomenuo da Sudsko veće može da upotrebi dokumenta od eksperata Sudske medicine da bi utvrdili da li sam ja u pravu. Pošto ja tvrdim da je R19 telo, mislim, jedina ta činjenica, da, ovaj, da se potkrepi dokazom, da se pogleda u ostale papire, da li se i u tim papirima vodi kao telo. Inače, ništa ja, ja nemam pojma, ja sad od vas čujem da vi već imate nešto za to R19. Mislim, to mi je potpuno strano.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Posle davanja izjave, 23. juna, a pre vašeg sastanka sa Tužilaštvom, u avgustu mesecu, da li ste od MUP-a dobili neki materijal, koji ste vi onda pregledali?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Kako da ne, kako da ne, ja sam zvanično tražio, od Odeljenja za ratne zločine, gde je materijal sav deponovan, da mi se dozvoli uvid u moje video kasete, koje sam načinio te 98. godine.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li ste o tome izvestili Tužilaštvo, da ste to uradili?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Pravo da vam kažem, ne sećam se, ne sećam se.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Tokom vašeg razgovora sa Tužilaštvom, tokom ta tri dana, u toku priprema za vašu izjavu 92 ter, da li ste razgovarali o tome da ste vi pregledali određene informacije i podatke, bez njihovog prisustva, a pošto ste dali izjavu 23. juna?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Pa, verovatno i da jesam. Možda jesam rekao da se ne slažem da pojedinim delovima iz moje izjave, da li zbog toga što je nepravilno prevedeno ili sam ja tada rekao nešto što je pogrešno. Sada, kada sam pregledao svoj materijal, uverio se u pravo stanje i napraviću par ispravki u svojoj izjavi. Eto, verovatno, da je, možda i jesam rekao, mislim, ne znam. To mi je, ne smatram da je to nešto mnogo važno i nisam ni razmišljao o tome, pravo da vam kažem.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Zahvaljujem. Što se tiče vaših nedoumica koje ste imali u vezi sa vašom izjavom od 23. juna, bilo da je nešto pogrešno prevedeno ili nešto nije tačno zabeleženo, da li ste Tužilaštvu rekli, tokom ta tri dana konkretno, na šta ste mislili da je pogrešno prevedeno?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Verovatno da jesam. Verovatno da jesam. Ako bih imao vremena, ja bih mogao i da nađem te navode, u svojoj izjavi, gde sigurno stoje. Recimo, sigurno stoji da je pogrešno prevedeno da sam ja u svojoj izjavi, prvoj koju sam dao, gde kažem da su za izvlačenje tela bračnog para Frrokaj, korištene vatrogasne lestve za podizanje leševa. To nema pojma, znači, to sigurno, to je samo stvar u prevodu. Greška, mislim. To je, a ima još na puno mesta, recimo, gde su se, dovoljno je jedna reč da se okrene, vi shvatate, da se promeni kompletna koncepcija.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Ovo pitanje o kojem ste upravo sada govorili, a to je paragraf 32, vaše izjave po Pravilu 92 bis, koju ste dali u junu, 23. juna i za koju kažete da je to pogrešno prevedeno. To ste imali priliku tada da pogledate, tada 23. i u to vreme niste našli nikakve greške u toj vašoj izjavi, zar ne?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Znao kako, ja sam izjavu iščitavao više puta, više puta i kad god bi je ponovo pročitao, uvek bih našao ponešto što je, ili, greška ili propust u prevođenju ili tako nešto. Ja verujem, i sada, kad bih uzeo ponovo da čitam, naći ću, verovatno, neku slovnu grešku ili nešto što bi mi zapalo za oko.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Samo da bi bilo sve potpuno jasno. Dakle, vi tvrdite da, kada je reč o sledećim izgovorenim rečima, „dva tela u kanjonu, gde je pronađen crveni *Opel Kadet*, izvađena su uz pomoć vatrogasne brigade, koja nam je dala merdevine kako bi se spustili niz kanjon i uže da izvučemo vreće sa telima na zemlju“. To je pogreška u prevodu, kažete vi?

SUDIJA ORIE: Gospodine Dutertre.

TUŽILAC DUTERTRE: Ovo je pitanje već postavljeno svedoku i on je na njega već odgovorio.

SUDIJA ORIE: Da, ali, bez obzira na to, pitanje je, naime postavljeno na delimično drugačiji način, pa mislim da bi svedok trebalo da odgovori na pitanje. Da li se, gospodine, sećate pitanje koje vam je postavio gospodin Guy-Smith? On je pročitao jedan deo vaše izjave, „dva tela u kanjonu, gde je pronađen crveni *Opel Kadet*, izvađena su uz pomoć vatrogasne brigade, koja nam je dala merdevine kako bi se spustili niz kanjon i uže da izvučemo vreće sa telima na zemlju“. Pitanje je bilo, da li je to pogrešno prevedeno, ili...

SVEDOK 64: Ja ne znam o čemu se radi, da li je pogrešno prevedeno ili je dodato, ja znam, jer sam bio na licu mesta, da se u tom delu, gde je pronađen ovaj ženski leš, pored auta, *Opel Kadet*, lestve, vatrogasne nisu montirale. Jesu, nizvodno, na nekih 300-400 metara odatle, a tu nisu sigurno.

SUDIJA ORIE: Izvolite, nastavite, gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kada ste bili u Beogradu, 23. juna, kada ste davali izjavu, vama je pročitano i koje bi mogle biti posledice ukoliko date netačnu izjavu, zar ne?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Jel se od mene očekuje odgovor? Ovo nisam razumeo kao pitanje.

SUDIJA ORIE: Pa, pitanje je bilo, da li vam je pročitano nešto iz Pravidnika sa takvim tekstom. Jer se, naime, u to vreme, još uvek razmatrala mogućnost da se proba da se vaša izjava uvede bez vašeg dolaska, a onda, prema Pravilniku, potrebno je svedoku pre toga reći da, ukoliko nešto u izjavi nije u skladu sa istinom, da bi on mogao za to biti kažnjen. Dakle, da li vam je to bilo pročitano, to je, zapravo, pitanje gospodina Guy-Smitha.

SVEDOK 64: Gospodine sudija, da vam kažem, ja se inače služim samo istinom, tako da i nije trebalo to da mi se pročita. Ja sam svestan toga, potpuno sam svestan da, potpuno sam svestan šta treba da radim dok sam ovde.

SUDIJA ORIE: Pitanje je samo bilo, da li su vam to pročitali ili nisu. Sad, da li je to potrebno ili nije, to je nešto drugo. Gospodin Guy-Smith vas je pitao da li vam je to pročitano, jer prema

Pravilniku, kod takvih izjava, neophodno da se to pročita svedoku. To nije zbog vas, to je zbog Pravilnika.

SVEDOK 64: Ne sećam se da mi je to pročitano. Pravilnik sam dobio na ruke i upoznat sam potpuno sa sadržinom tog Pravilnika.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Vi ste, dakle, razumeli, u vreme kad ste davali izjavu 23. juna...

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, ja sam već ranije rekao da ta potvrda od 23. juna, ... mislim, meni je potpuno jasno da vi smatrate da je ovo važna stvar i da želite 5, 6 ili 7 puta postavite pitanje.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja se izvinjavam.

SUDIJA ORIE: Nama je jasno. Izvolite nastavite.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kada ste se sastali sa Tužilaštvom, sada u avgustu, da li ste sa sobom poneli neke beleške koje su se ticale pogrešaka za koje ste smatrali da su postojale u izjavi koju ste dali 23. juna 2007. godine?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Kako da ne, poneo sam beleške svoje, sigurno.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Te beleške koje ste doneli, ste, u svakom slučaju, pokazali Tužilaštvu, kada ste radili izjavu po Pravilu 92 ter, a to je ova izjava u čiju ste se istinitost ovde, danas, zakleli, zar ne?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Moje beleške nisam pokazivao nikome. Beleške mi, inače, služe kao podsetnik. Ovu izjavu koju sam potpisao, smatram za svoju i tvrdim vam da se radi o suštini istini. Znači, izjava Pravila 92 ter. Ja bih voleo da vi meni pronađete nešto što nije tačno, verujte.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nemojte da sada ovde ulazimo u neke debate.

SVEDOK 64: Izvinjavam se.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, trebalo bi da bude 2006?

ADVOKAT GUY-SMITH: Ne, 2007. jer je tada potvrđena. Izjava je iz 2006, ali je svedok pročitao i potvrdio njenu tačnost u junu 2007. Zato se i koristim tim datumom, jer je između 23. juna 2007. i avgusta, došlo do izmena.

SUDIJA ORIE: Ja, nažalost, nemam tu potvrdu pred sobom. U svakom slučaju, sad ste mi to razjasnili.

ADVOKAT GUY-SMITH: To je tema vezana za zahtev, po Pravilu 92 bis Tužilaštva, od nekog vremena. Ne znam da li to treba uvoditi u spis.

SUDIJA ORIE: Pa, pretpostavljam da je to priloženo jednom od podnesaka. Pretresno veće nije tada znalo da li ćemo raditi po Pravilu 92 bis, kao što sada zna da nećemo, nego po Pravilu 92 ter, tako da, u to vreme nismo previše pažnje poklanjali tome. Dakle, ovo je tačno, 2007. Da li bi moglo doći do neke zbrke u vezi sa tim beleškama. To mi je, naime, palo na pamet. Svedoče, kad ste rekli da ste doneli beleške sa sobom, da li su to bile beleške koje ste vi napravili u ono vreme ili ste zabeležili, konkretno, beleške za eventualne greške ili pitanja koja je trebalo ispraviti u odnosu na vašu izjavu, onu raniju iz 2006?

SVEDOK 64: Beleške sam pripremio onog momenta kada mi je izjava bila dostupna na srpskom jeziku. Tada sam mogao da uočim, u stvari, gde su greške, šta i kako. I kasnije, naravno, kada mi je dozvoljeno da pregledam svoj video materijal.

SUDIJA ORIE: U redu. Možete nastaviti gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Dakle, da sve bude jasno, kada ste, u junu 2007. pripremali beleške, da li ste tada, pre potpisivanja izjave, uočili da je bilo grešaka?

TUŽILAC DUTERTRE: Gospodine predsedavajući, i ovo je pitanje postavljeno više puta. Nekoliko puta se ponavlja. Ne znam da li to ima ikakvog smisla.

SUDIJA ORIE: Ja se slažem sa vama, gospodine Dutertre, da su postavljana slična pitanja, iako uz sitne razlike. Zamolili bismo gospodina Guy-Smitha da ne....

ADVOKAT GUY-SMITH:...da ne pravim te sitne razlike? Razumem šta mi kažete, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da, izvolite.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Za kraj, kada govorimo o periodu kada ste davali izjavu, periodu od 23. do 27. avgusta, dakle, u ta tri dana, kada ste iznosili, kako vi to kažete, ispravke na vašu prethodnu izjavu, da li ste tada razgovarali sa Tužilaštvom o tim izmenama?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Pa, normalno da sam razgovarao, sasvim sigurno, ali ne u smislu da li da ubacim svoje ispravke ili ne. Ja sam samo razgovarao sa Tužilaštvom u pravcu da sam pronašao te ispravke i da insistiram da se to izmeni u izjavi.

ADVOKAT GUY-SMITH: Hvala. Ja nemam više pitanja. Međutim, zamoliću nešto što sam tražio i pre iskaza ovog svedoka, a za šta mi je rečeno da ne postoji, a to su beleške o razgovoru sa svedokom.

SUDIJA ORIE: Da li postoje takve beleške? Kada upoređujemo izjave vidimo da ima nekih razlika. Međutim, veći delovi su doslovno isti. Gospodine Dutertre, da li postoje beleške sa pripremnih sstanaka koje ste vi vodili, bilo vi ili neko od članova vašeg tima, tokom razgovora sa svedokom?

TUŽILAC DUTERTRE: Nikakve beleške nisu vođene 23, 24. i 27. avgusta. Situacija je uvek bila jasna, ili smo imali potpisane beleške sa razgovora, ili izjavu po Pravilu 92 ter, sa potpisom. Stvari su jasne i jasno je da je bilo raznih tumačenja svedoka u odnosu na prethodnu i tekuću verziju. On je potpisao verziju 27. koja se poklapa sa iskazom i sa ispravkama koje je zatražio da se uvedu.

ADVOKAT GUY-SMITH: Možda nije sada pravi trenutak da se ponovo bavimo pitanjem beležaka sa pripremnih sastanaka, ali vidite kakve dileme imamo.

SUDIJA ORIE: Gospodine Harvey, imate li pitanja?

ADVOKAT HARVEY: Ne, nemam, hvala.

SUDIJA ORIE: Gospodine Dutertre, ali samo malo pre...

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Gospodine Dutertre, ima li potrebe za dodatnim ispitivanjem svedoka?

TUŽILAC DUTERTRE - PITANJE: Da, časni Sude, potrudiću se da to bude kratko. Prvo pitanje za svedoka 64. Mi smo već puno razgovarali o tome. Vi ste izjavu po Pravilu 92 bis potpisali 23. juna, a izjavu 92 ter 27. avgusta, relativno nedavno. I, takođe ste rekli, to je na stranici 61 današnjeg transkripta, da ste u periodu između juna i avgusta imali dozvolu da pogledate vaše snimke. Moje pitanje je sledeće. Kada je gospodin Versonnen tražio od vas da potpišete izjavu, onu prvu, 92 bis, da li vam je prikazivao video snimke o kojima smo razgovarali ovde, na ovoj sednici?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Mislite na gospodina Barneya Kellya?

TUŽILAC DUTERTRE - PITANJE: Ne, milim na gospodina Versonnena, od 23. juna, kada ste potpisali tu izjavu po 92 bis.

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ja tog gospodina ne znam. Tog gospodina ne znam, znam da se u priči spominjao, da je on trebovao taj materijal iz MUP-a i da su ovi iz MUP-a dali njemu ovaj materijal, koji je on valjda dao Barneyu Kellyu. Inače, ja mislim da se lično nisam upoznao nikada sa gospodinom.

TUŽILAC DUTERTRE - PITANJE: Razumem. Nije ni bitno kako se ko zove, u stvari. U junu 2007. da li ste gledali video snimak o kojem ste govorili u svojoj izjavi?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ako mislite, lično, lično ja sam, jesam gledao, a u razgovoru sa istražiteljima, pojedine sekvence iz tog filma i jesam gledao.

TUŽILAC DUTERTRE - PITANJE: Govorimo sada o 23. junu, kada ste potpisali vašu prvu izjavu, izjavu po Pravilu 92 bis i to u kancelariji u Beogradu. Da li ste tada imali priliku da vidite, bilo video, bilo neke njegove delove?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ne, ne.

TUŽILAC DUTERTRE - PITANJE: Hvala vam. Želeo bih da samo pogledamo video snimak P452, ERN broj je 006-6012, od 14 sekunde do 1 minute i 37 sekundi. Oznaka za početak je u 16 sati i 36 minuta 16. septembra. Molim da se to pogleda.

(video snimak)

TUŽILAC DUTERTRE: Možemo ovde da se zaustavimo. Sada smo na 15 minutu, 5 sekundi.

TUŽILAC DUTERTRE - PITANJE: Svedoče 64, u svojoj izjavi po Pravilu 92 ter rekli ste, citiram: "U 16,36 12. septembra 1998. sam snimao donji deo toka u kanjonu, gde sam fokusirao na jedno telo, na udaljenosti od otprilike 100 do 150 metara, koje je moguće bilo obučeno u crveno ružičastu odeću ili je koža bila te boje zbog raspadanja tela i vremenskih uslova. Ronioci su sam rekli za to telo kada su se kretali uz kanjon jezera. Sada, kada gledam ovo telo, to bi moglo biti ono telo koje sam video, koje je imalo na sebi odeću jarkih boja i to na fotografiji od 8. septembra 1998." Moje pitanje za vas je sledeće. Da li je to telo kasnije bilo izvučeno?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ne, ovo telo nikad nije izvučeno.

TUŽILAC DUTERTRE - PITANJE: A zbog čega nije bilo kasnije izvučeno, svedoče 64?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Zato što smo mi toga dana imali teroristički napad, već dok smo bili u kanalu, dok smo radili, tako da je, otprilike, to telo bilo na red za vađenje. Međutim, istražni sudija je prekinuo dalji rad, a onda, narednih dana, ja mislim da je opet bilo pogoršanje vremena i da je to voda odnela u pravcu Radonjićkog/Radoniq jezera.

TUŽILAC DUTERTRE: Hvala. Nemam više pitanja, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Hvala gospodine Dutertre. Da li su pitanja iz dodatnog ispitivanja izazvala potrebu da dodatnim pitanjima svedoku. Ne. Svedoče 64, ovim je završen vaš iskaz pred Pretresnim većem. Želimo da se vam zahvalimo. Nažalost, morali ste čekati pre nego što ste mogli da dođete ovamo da date iskaz. Sada je to gotovo. Odgovorili ste na pitanja strana i Pretresnog veća. Želim da se vam zahvalim što ste došli i želim vam srećan put kući.

SVEDOK 64: Hvala lepo.

SUDIJA ORIE: Pre nego što zatražim od poslužiteljice da vas izvede iz sudnice, imamo li nekih priloga ili dokaznih predmeta koje nismo razrešili? Recimo, priloga izjavi po Pravilu 92 ter. Naime, imamo poteškoću, mi smo tek danas dobili konačnu verziju. Da li je bilo nekih priloga?

TUŽILAC DUTERTRE: Da, časni Suda, bila su četiri priloga.

SUDIJA ORIE: Jesu li te fotografije, koje su prikazane svedoku, dobile broj koji imaju broj PBK ili nešto tako, da li su to ti prilozima?

TUŽILAC DUTERTRE: Ne znam kakva je situacija sa Odbranom, ali kada je reč o prilogu 1 i prilogu 4, oni svakako uključuju ove fotografije. Kada je, pak, reč o prilogu 3 ...

SUDIJA ORIE: Ja imam tu izjavu po Pravilu 92 ter na ekranu, tu imamo 20 strana, nema nikakvih priloga. Da li su oni posebno ponuđeni na usvajanje, da li im treba dati odvojene brojeve?

TUŽILAC DUTERTRE: Da. Zapravo, za izjavu kako se ne bi ponavljali ERN brojevi, s obzirom da dokumenti već imaju ERN brojeve, na osnovu vašeg predloga, mi ih nismo prilagali izjavi 92 ter i trebalo bi im dodeliti poseban broj.

SUDIJA ORIE: Ali, to treba zatražiti. Te fotografije koje su prikazane svedoku, zar one nisu ili možda već jesu u spisu kao dokazni predmeti? Jer, neke od ovih fotografija nisam prvi put danas video, pa se pitam da li možda već imaju svoje brojeve.

TUŽILAC DUTERTRE: Neke od njih jesu, ali su prikazivane na način koji je različit od prethodnog. Imamo foto-albume sa celim nizom fotografija. Dakle, ove fotografije koje nas zanimaju, one jesu ponuđene, ali ono što je svedoku pokazano ne poklapa se potpuno sa fotografijama koje imamo ovde. Aneks 1 ima 4 fotografije.

SUDIJA ORIE: Ja pred sobom imam redigovane verzije izjave po 92 ter, dakle, one koja je danas ponuđena na usvajanje. Ima 20 stranica, gde su prilozi?

TUŽILAC DUTERTRE: Časni Sude, 28. avgusta 2007. mi smo Pretresnom veću poslali e-mail sa dokumentima i priložima, kao i tabelu u Excelu, sa referencama za sve anekse. Radi se o e-mailu koji je poslat u 6 i 24 posle podne.

SUDIJA ORIE: Možete li ponoviti datum?

TUŽILAC DUTERTRE: 28. avgust 2007. u 6 i 24, mi smo to poslali Pretresnom veću.

SUDIJA ORIE: Dakle, posle podne, 6,24.

TUŽILAC DUTERTRE: Tako je. Nije bilo poslato vama nego gospodinu Zaharu.

SUDIJA ORIE: Ako je nešto na šta moramo da obratimo pažnju, onda nam to gospodin Zahar naznači. U svakom slučaju, ako imamo nešto novo, onda bi to trebalo na pravi način uvrstiti u spis tu, u sudnici. Da li je Odbrana upoznata sa ovim podacima koje je izneo gospodin Dutertre? Ovde imamo tabelu sa priložima.

ADVOKAT EMMERSON: Da, ja vidim tu tabelu, mi to imamo.

SUDIJA ORIE: Na osnovu toga, zamoliću sada Odbranu da mi kaže da li ima prigovore na uvrštavanje tih priloga.

ADVOKAT EMMERSON: Ukratko, da, imamo prigovor, kako stvari stoje. Trenutno ne vidim to baš najbolje na ekranu, izvinjavam se. Aneks 2 su meteorološki podaci, što po našem mišljenju nije nešto što se može uvrstiti preko ovog svedoka, a fotografije koje se odnose na paragraf 15, o kojem se radilo i u glavnom ispitivanju, mi ulažemo prigovor i na uvrštavanje tih fotografija.

SUDIJA ORIE: A reč je bila o dve fotografije, ona gornja, to je osoba koja je identifikovana pod pogrešnim imenom, da. Da, razumem. Dakle, prigovor se tiče relevantnosti.

TUŽILAC DUTERTRE: Sledeće tri su celi niz fotografija. Dakle, radi se o obdukciji tela kapetana Perovića, zatim, naoružanje koje je fotografisano u selu gde je pronađeno njegovo telo, kao i oštećenja na jednoj kući. To su sve elementi koji su trebali ukazivati na napade na civile i zato se na kraju paragrafa 15 i 112 do 115 koristi referenca.

SUDIJA ORIE: Ima li nekih drugih prigovora?

ADVOKAT GUY-SMITH: A to je konkretan prigovor koji je bio izrečen u vezi sa paragrafima, aneksom 3 i informacijama sadržanim u paragrafima 113, 114. i 115.

SUDIJA ORIE: Kad bismo imali sad pred sobom sve to, mogli bismo to odmah da rešimo, ali ne mislim da smo sada u takvoj situaciji da to može konačno da se razreši. Gospodine Dutertre, tražim od vas da nam dostavite spisak aneksa, da ukažete na to, koji od njih su već deo spisa i onda ćemo, što je moguće pre, doneti odluku, a već su u zapisnik ušli prigovori vezani za meteorološke podatke i za fotografije, posebno aneks 3, ali i dve fotografije jedne žrtve, nevezano sa kanalom kod Radonjićkog /Radoniq jezera. Kad kažem žrtva, govorim to uopšteno. Naime, dve osobe koje su tamo prikazane su mrtve. Ništa više, ništa manje.

ADVOKAT EMMERSON: Vi ćete se setiti, časni Sude, iskaza prethodnog svedoka u vezi sa sledom događaja. Zamoliću da svedok, pre nego što ode, prvo skine slušalice.

SUDIJA ORIE: Kao prvo da vas pitam, da li vi razumete engleski. Malo razumete, zar ne?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ne, ne razumem.

SUDIJA ORIE: Onda, molim vas, da skinete slušalice.

ADVOKAT EMMERSON: Pretposlednja rečenica u paragrafu 112 izjave 92 ter, to je poslednja neredigovana rečenica, to je nešto što sam pokrenuo sa ovim svedokom i koji je on potvrdio pod zakletvom.

SUDIJA ORIE: Dozvolite samo da vidim. Rekli ste, koji paragraf?

ADVOKAT EMMERSON: 112.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMMERSON: Gde je svedok potvrdio, ne samo da su dva tela plivala u betoniranom delu kanala i da nisu izvađena odatle, već da ih on nije nikada ponovo video, između trenutka kada je stigao i trenutka kada je otišao. Ja ne želim da dalje vršim pritisak na ovu temu, ali jasno je da se taj odgovor ne slaže sa odgovorom koji je gospodin Dutertre dobio u dodatnom ispitivanju. Eto, to je naša tvrdnja.

SUDIJA ORIE: Dozvolite mi samo da pročitam.

TUŽILAC DUTERTRE: Da, ali na Pretresnom veću je da oceni validnost odgovora datih na pitanja.

ADVOKAT EMMERSON: Možda je samo u pitanju nesporazum, jer je reč o jednoj kategoričnoj izjavi koja je sadržana u izjavu 92 ter.

SUDIJA ORIE: Da, to je jasno. Nećemo sad početi ponovo ispitivanje ovog svedoka o tom konkretnom pitanju. Svedoče 64, morali ste da čekate neko vreme. Zamolili smo vas da sačekate. Hoćete, molim vas, da stavite slušalice ponovo. Zamolili smo vas da sačekate za jedan trenutak da vidimo da li ste nam potrebni, da bi se određeni dokazi uveli u spis. Ispostavilo se da možemo to da rešimo u vašem odsustvu. Prema tome, vama se dozvoljava da napustite sudnicu. Gospođo poslužitelj, molim vas da ispratite svedoka iz sudnice, pošto spustite zavese prethodno.

(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA ORIE: Pretresno veće je upravo dobilo kopiju ove tabele i mi ćemo to rešiti pošto, prethodno, malo detaljnije pregledamo tabelu. Da li sam dobro razumeo da je u kabinama dat po jedan primerak Odluke o zaštitnim merama za svedoka 3? To je sledeći svedok. Trenutno slušam englesku kabinu. Obično svim kabinama dostavimo po jedan primerak Odluke koja je doneta usmenim putem.

(Pretresno veće i pravni savetnik se savetuju)

SUDIJA ORIE: Očigledno da Pretresno veće i logistika ne funkcionišu kako treba u ovom trenutku. Prema tome, iako se trudimo da izbegnemo takve situacije, možda bi trebalo, da zavese ostanu spuštene za sada. Mi smo sada na otvorenoj sednici iako su zavese spuštene. Pretresno veće je odobrilo zaštitne mere koje je tražio svedok broj 3, što će reći izmenu lika i izmenu glasa i pseudonim. Dakle, pitanje za sekretara je, da li može da se izvrši izmena glasa za sledećeg svedoka, pre nego što počnemo sa radom?

(Pretresno veće i pravni savetnik se savetuju)

SUDIJA ORIE: Koliko ja razumem, to je već rešeno. Gospodine Di Fazio, da li vi pozivate sledećeg svedoka, svedoka 3?

TUŽILAC DI FAZIO: Da.

SUDIJA ORIE: Gospodine Di Fazio, zavese su spuštene u ovom trenutku, zbog zaštitnih mera koje su odobrene. Prvo će svedok biti uveden u sudnicu, a onda možemo podići zavese. Molim sudskog službenika da uvede svedoka u sudnicu, svedoka broj 3. Gospodine Di Fazio, mogu li da očekujem da ćete se koristiti izjavom iz avgusta 2007. To je izjava data u skladu sa Pravilom 92 ter.

TUŽILAC DI FAZIO: Ne, ne. Ja ću izvoditi dokaze usmenim putem, tu nema nikakve dileme i vidim da je branilac već skočio na noge. Nema potrebe da se brine o tome.

SUDIJA ORIE: Da.

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA ORIE: Svedoče broj 3, tako ćemo vam se obraćati. Pre svega, da li možete da me čujete na jeziku koji razumete? Da li možete da me čujete na jeziku koji razumete, svedoče? Molim vas, kažite glasnije.

SVEDOK 3: Da.

SUDIJA ORIE: Svedoče broj 3, pre nego što date iskaz u ovom Sudu, po Pravilniku o proceduri i izvođenju dokaza, potrebno je da date svečanu izjavu da ćete govoriti istinu, samo istinu i ništa osim istine. Sada vas molim da date tu svečanu izjavu, a gospođa sudski službenik će vam dati tekst iz kojeg ćete to pročitati.

SVEDOK 3: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, samo istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ORIE: Svedoče broj 3, molim vas sedite. Molim vas da se podignu zavese. Svedoče broj 3, Pretresno veće je odlučilo da odobri zaštitne mere, što znači da vam se nećemo obraćati vašim pravim imenom, već ćemo vam se obraćati rečima svedoče broj 3. Vaš glas i vaše lice neće moći da budu prepoznatljivi izvan ove sudnice, a ono što ćete vi ovde izjaviti, biće dostupno javnosti. Gospodine Di Fazio. A, da, hteo bih da dodam još nešto. Ako vam u bilo kom trenutku bude postavljeno pitanje, a vi imate neke strahove da će eventualno vaš odgovor moći da izloži neka druga lica opasnosti i ugrozi njihovu bezbednost, molim vas da nam na to skrenete pažnju. Onda ćemo mi razmotriti da li ćemo u tom slučaju preći na privatnu sednicu ili ne. Izvolite, gospodine Di Fazio.

TUŽILAC DI FAZIO: Hvala. Hteo bih samo da dodam da ja imam pitanja, na osnovu kojih želim da čujem od svedoka da potvrdi svoje lične podatke i sa dozvolom Pretresnog veća, molio bih da u tom smislu pređemo na privatnu sednicu.

SUDIJA ORIE: Da, izvolite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC DI FAZIO

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Molim da se svedoku pokaže 65 ter, 1965. Svedoče pogledajte ovaj dokument, koji ćete videti na svom ekranu i molim da ga pročitate.

SUDIJA ORIE: Dokument je usvojen pod pečatom i ne bi trebalo da bude javno prikazan.

TUŽILAC DI FAZIO: Da. U tom slučaju, to ne bi trebalo da se dogodi i ja imam odštampanu kopiju koju mogu ...

SUDIJA ORIE: Ja mislim da tehničari savršeno mogu da ovo pokažu svedoku a ne i spoljnjem svetu. .

TUŽILAC DI FAZIO: Hvala vam.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Molim vas da pogledate i da mi kažete da li su lični podaci, koje vidite pred sobom tačni?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Da, tačni su.

SUDIJA ORIE: Molim vas da se malo približite mikrofону, to će olakšati rad prevodiocima.

SVEDOK 3: Da, sve je tačno.

TUŽILAC DI FAZIO: Hvala. Časni Sude, molim vas da se ovaj list sa pseudonimom uvede u spis, pod pečatom.

SUDIJA ORIE: Molim vas da mu bude dodeljen broj.

sekretar: P913, pod pečatom, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da nema nikakvih prigovora na usvajanje ovog dokumenta. Dakle, usvaja se u spis.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Molim vas, imam određene lične podatke koje bi takođe želeo da mi svedok kaže.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretaru, onda prelazimo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Ponovo smo na otvorenoj sednici.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA ORIE: Hvala. Molim nastavite.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Svedoče, nema nikakve potrebe da pominjemo ime vašeg sela. Hteo sam da vas pitam, u vašem selu, da li je Demokratska liga Kosova bila popularna stranka?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Da, jeste.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Možete li reći Pretresnom veću koji stepen popularnosti je ona uživala u vašem selu?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: U to vreme, pre rata, LDK je bila vrlo popularna stranka na celoj teritoriji.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: To je možda bilo tako, ali molim vas da slušate šta vas pitam. Ja vas pitam, konkretno, o vašem selu. Nema potrebe da pominjete ime vašeg sela. Ali, moje pitanje je bilo, u kojoj meri je ona bila popularna u vašem selu?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Svi u mom selu su bili članovi LDK pre rata.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li je ta činjenica o velikoj popularnosti LDK u vašem selu bila poznata u širem regionu, koliko vi znate?

ADVOKAT HARVEY: Časni Sude, ovo je sugestivno pitanje i očekuje se od svedoka da spekulise. Ja bih molio gospodina Di Fazioa da bude vrlo obazriv tokom celog svedočenja, da ne postavlja sugestivna pitanja i ja mislim da on tačno zna o čemu se ovde radi.

SUDIJA ORIE: Gospodine Di Fazio, molim vas da preformulišete pitanje i da se ne bavite ovom materijom na bilo koji drugi način.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li ste ikada imali prilike da procenite šta su drugi ljudi, u kraju u kojem ste vi živeli, znali o političkim ubeđenjima vašeg sela? Da li ste imali prilike da to uradite?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Govorim o godini pre nego što je izbio rat. Pre rata nije bilo druge stranke osim LDK, prema tome, većina stanovništva je podržavala tu stranku.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: U redu. Idemo dalje. Da li su konkretno u vašem selu postojale seoske straže?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Da, postojale su.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Ko ih je organizovao?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Seljani.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li su u organizovanju seoske straže učestvovali pripadnici političke stranke LDK?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Da, naravno.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Od kada su te seoske straže organizovane? Od kada je sve to poteklo, da tako kažem?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ne mogu da budem vrlo precizan, ali mislim da je to počelo negde 1994.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da ste vi bili pripadnik seoske straže?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li je ta seoska straža postojala u vašem selu, u mesecima pre maja 1998?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ne posle maja 1998, ne na isti način kao i ranije.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Doći ćemo na to kasnije. Ali, recimo, barem do sredine, odnosno do 19. maja 1998. one su postojale?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Da, jesu.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala. Molim vas da se priselite događaja iz maja 1998. Govorim o periodu koji je prethodio 19. maju. Da li je u to vreme bilo ko od oficira ili pripadnika OVK došao da poseti vaše selo?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Mislite o maju mesecu?

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da. Mislim o periodu pre 19. maja 1998. Da li su, koliko vi znate, pripadnici OVK dolazili u posetu vašem selu?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Da. Tako kažu, ali ja lično nisam bio prisutan.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Ne bih da pominjemo bilo kakva imena, ali kad vi kažete da vi lično niste bili prisutni, čemu niste prisustvovali?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Kad su ušli u selo.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: U redu. Možete li nam reći na koga konkretno mislite?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Mislim na OVK i na ulazak u selo.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: E sad, 19. maja 1998, ako uzmemo to kao referentni datum, možete li nam reći kada su se pripadnici OVK pojavili u vašem selu?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Prvi put sam pripadnike OVK u uniformama video 19. maja, ali se pričalo da ih je bilo pre tog datuma, ali ja nisam tada bio tamo, ja sam ih lično video 19-og.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li imate bilo kakvu predstavu o prisustvu OVK pre 19. maja, čak i ako ih vi lično niste videli?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Ja bih zaista voleo da oni jesu postojali, ali neki se ljudi s tim ne slažu. Neki su govorili da OVK postoji, a neki da ne postoji.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li poznajete Lahi Brahimaja?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li je on pre 19. maja 1998. dolazio u vaše selo?
SVEDOK 64 – ODGOVOR: To su ljudi pričali, ali ja nikad nisam bio prisutan.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: U redu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Harvey.

ADVOKAT HARVEY: Ustao sam zato što je ovo spekulacija i pitanje koje se odnosi na to da li je gospodin Brahimaj ikad dolazio u njegovo selo je dosta neodređeno i nije od velike pomoći.

SUDIJA ORIE: Traži se odgovor od svedoka, da li se on seća da je Lahi Brahimaj dolazio u njegovo selo.

ADVOKAT HARVEY: Dobili smo taj odgovor.

SUDIJA ORIE: Molim vas nastavite.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li je pre 19. maja 1998. bilo sastanaka na kojima su prisustvovali pripadnici OVK?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Još jednom ponavljam, o tome se pričalo, ali ja nisam bio prisutan.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: U redu. Čuli smo vas i potpuno nam je jasno i razumemo da vi niste lično prisutni, ali vi kažete da su ljudi pričali takve stvari. Molim vas, da mi tačno i precizno kažete od kojih ljudi ste to čuli i šta ste čuli? Ali, molim vas da imate na umu da ne pominjete imena stanovnika sela.

ADVOKAT HARVEY: Molim vas, časni Sude.

SUDIJA ORIE: To je poziv. Ako biste pomenuli bilo koje ime stanovnika sela, a da niste sigurni da to možda nosi određen stepen opasnosti i rizik, onda treba da zatražite, pre nego što navedete bilo čije ime, da se ide na privatnu sednicu. Da li vam je to jasno, svedoče? Ako želite da kažete ja sam to čuo od osobe X, Y, i ako strahujete da to može imati negativne posledice za osobu X, Y, onda morate od mene da tražite da pređemo na privatnu sednicu da biste mogli da otkrijete imena, a da se to ne čuje izvan ove sudnice. Da li vam je to jasno, svedoče broj 3.

SVEDOK 64: Da, to mi je potpuno jasno. I čak, kad bih naveo ime, nema nikakve opasnosti, jer ta osoba više nije među živima. To je bio bivši komandant mog sela.

SUDIJA ORIE: Naravno, ako nema nikakve opasnosti, onda nema potrebe, ali molim vas da to imate na umu. Molim vas da odgovorite na pitanje koje vam je gospodin Di Fazio postavio, a to je, od koga ili šta te tačno čuli od tih ljudi, iako vi lično niste bili prisutni.

SVEDOK 3: Razgovarao sam sa Sadri Berishom, koji je bio komandant našeg sela, koji je upravo bio postavljen za komandanta koji je bio nadležan za omladinu u našem selu. On je od mene tražio da se priključim OVK, a to je, u tom trenutku, bilo i u skladu sa mojim željama.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala. Maločas ste rekli da su ljudi pričali da su se održavali sastanci sa OVK. Mene to zanima. Odnosno, ti sastanci na kojima je bila prisutna OVK. Šta ste o tome čuli i od koga ste o tome čuli?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Čuo sam od stanovnika sela da su oni bili tu. Vremenom su mladi ljudi iz sela počeli da pristupaju OVK.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Šta ste tačno čuli od ljudi koji su tvrdili da su prisustvovali tim sastancima? Koje pojedinosti ste čuli od vaših meštana?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: U to vreme su kružile glasine o postojanju OVK. Ljudi nisu bili sigurni u to i bilo je prijatno saznati da se OVK pojavila u selu i od tog trenutka nadalje mladi ljudi u selu su počeli da im se priključuju.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Rekli ste nam da ste saznali o pojavljivanju OVK u vašem selu od vaših meštana? Da li znate koji predstavnici OVK su prisustvovali tim sastancima? Da li imate neke informacije o tome?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: U redu. Ko je prisustvovao sastancima?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Nemam pojma ko je to bio. Pričalo se da je to bio Lahi, ali ja lično nisam bio prisutan i ne mogu da kažem. Neki ljudi bi rekli da su bili na licu mesta, ali možda ta osoba čak i nije bila tamo.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala. Da li u vašem selu postoji mlin?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Da, postojao je i to je bila neophodnost.

SUDIJA ORIE: Gospodine Di Fazio, jedno pitanje da bismo malo pojasnili stvari. Vi ste rekli da, kružile su glasine, da je Lahi bio, ali da vi lično niste bili prisutni. Da li ste vi od drugih seljana čuli da je Lahi bio prisutan?

SVEDOK 3: Da. Čuo sam to od drugih seljana.

SUDIJA ORIE: E sad, da li su ti stanovnici sela vama takođe rekli da su i oni bili prisutni tamo?

SVEDOK 3: Nikad nisam postavio takvo pitanje.

SUDIJA ORIE: Ali, nekad ljudi i, čak i ako ih ne pitate, pričaju o sastancima ili ...

SVEDOK 3: Ne, nisu rekli da su prisustvovali sastanku ili da su večerali sa Lahijem ili bilo šta slično. Jednostavno su rekli da se pojavila jedna grupa i da OVK zaista postoji.

SUDIJA ORIE: Izvolite nastavite, gospodine Di Fazio.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Upravo ste rekli časnom Sudu da su vaši meštani govorili da se ta grupa prikazala i da OVK stvarno postoji. Da li ste shvatili, na osnovu onog što su

meštani govorili, naime, da se ta grupa prikazala i da se tako pokazalo da OVK stvarno postoji, da se tu govorilo o istoj onoj situaciji kada je Lahi Brahimaj došao u vaše selo?

SVEDOK 64 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO: Časni Sude, ovo bi bio povoljan trenutak za prekid.

SUDIJA ORIE: Da. Svedoče 3, sada je 7 sati, prekidamo sa radom za danas. Želim da vam dam nalog da ni sa kim ne razgovarate o svom dosadašnjem, ili o predstojećem iskazu. Prekidamo sa radom do sutra u 14.15 časova, u sudnici broj 3.

Sednica je završena u 19:02 h.

Nastavlja se u utorak, 4. septembra 2007. godine u 14.15 h.

FOND ZA HUMANITARNO PRAVO

